

Dr. Marczell Mihály:

NAGYBÖJT

II/2. rész: Nagyböjt EGYES VASÁRNAPJAI

III. VASÁRNAPJA

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

32. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A/ rész: az ünnep jellegére vonatkozó beszédek	6
Különálló beszédek	6
a) alcsoport: A helyesen látó szemek	6
1. beszéd: A szemek fényvetése	6
2. beszéd: Az otthonot találó lelkek.....	7
3. beszéd: Az „örök haza lakójának” boldogsága	7
4. beszéd: Vándor népek végnélküli élethordozása	8
5. beszéd: Ki tehát a „világ ura”?	9
6. beszéd: Érdemes-e így élni?	9
b) alcsoport: A jó és rossz harca	10
1. beszéd: A jó és rossz harca	10
2. beszéd: A rossz állandó kísérete.....	10
3. beszéd: A jó diadala	10
4. beszéd: Az Isten parancsait követők értéke	11
c) alcsoport: A lélek újjászületésének kérdései.....	11
1. beszéd: Nikodémusok vagyunk	11
2. beszéd: Mi az újjászületés?.....	12
3. beszéd: Hátha bűnök terhe nyom?	13
d) alcsoport: Az újjászületés gyakorlati eszközei.....	15
1. beszéd: A keresztség szentsége.....	15
3. beszéd: A bűnbánat lényege	16
4. beszéd: Temetkezés és feltámadás.....	16
Beszédláncok	17
I. beszédlánc címe: A lelkiismeret hangoskodó szava	17
1. beszéd: Szól, ha rosszra hajlunk	17
2. beszéd: Szól, ha vádat emel	17
3. beszéd: Szól, ha tisztulni akarunk	17
4. beszéd: Örvendezve szól, ha megtisztulunk	17
II. beszédlánc címe: Az ember megtisztulása.....	17
1. beszéd: Krisztus Vére – az árunk	17
2. beszéd: Krisztus közvetlen kegyelme – az eszközünk	18
3. beszéd: Bánkódó alázat – a mi előfeltételünk.....	18
4. beszéd: A „víz csordulása” – a végleges megtisztulásunk	18
III. beszédlánc címe: Az emberi élet megemlése	18
IV. beszédlánc címe:	18
1. beszéd: Fegyverzetek	19
2. beszéd: Az illatozó virágok.....	19
3. beszéd: Verebek és sasok.....	19
Konsziderációnak csodálatos látása	19
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek	21
1. (Introitus) beszéd: Mít érek?.....	21
2. (Introitus) beszéd: Kiben remélhetek?	21
1. (Oratio) beszéd: Jobbod ereje segítsen!.....	22
1. (Graduale) beszéd: Mít láttam?.....	22
2. (Tractus) beszéd: Mít teszek?	23
1. (Secreta) beszéd: Mít várunk az égi áldozattól?	23
1. (Postcommunio) beszéd: Ilyen táplálékra méltattál.	24
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumhoz fűzött beszédek	24
a) alcsoport: Az ember lelke az igazságok felé igényeskedik.....	24
1. beszéd: A gonosz lélek hatalmának megtörését áhítjuk.....	24

2. beszéd: Csodavárás – az összeomlás esetén	25
4. beszéd: Az ördögűzés csodájának várományosai lehetünk	26
5. beszéd: A diadalmas ember lélekképe.....	27
6. beszéd: Az Istent dicsérő nyelvek oldója	27
b) alcsoport: A Mester Személye... Krisztus Személyének újabb fényvetése.....	27
1. beszéd: A csodák Mestere.....	28
2. beszéd: A látás és a hit.....	28
3. beszéd: Námán és Elizeus.....	28
4. beszéd: Az erőt mutató Igazság	28
6. beszéd: A Mester csodás erőközlése	29
7. beszéd: Csodatettel erősíti „Isten küldöttsége” sejtetését.....	29
c) alcsoport: Isten dicsérete.....	30
1. beszéd: Az Istent dicsérő ajkak.....	30
2. beszéd: Hogyan dicsérhetjük az Istent?.....	30
3. beszéd: A jeleket váró nemzedék.....	31
4. beszéd: Az Isten dicsérete	31
d) alcsoport: Ki a föld boldoga?.....	32
1. beszéd: Emberi ítéletben – a Mester Édesanyja	32
2. beszéd: De boldogabb?.....	32
3. beszéd változata: Lehetünk-e boldogabbak?	32
4. beszéd: Az Isten igéjének hallgatója	32
5. beszéd: Az Isten igéjének megtartója.....	33
1. beszéd: Az Édesanyjához hasonlókká lehetünk-e?	33
2. beszéd: Rendkívüli kincs a kiválasztottság.....	33
3. beszéd: De a boldogságok boldogsága a „Hozzá-találás”	33
e) Zárócsoport: Diákexhortációk.....	33
1. beszéd: Az erők harca	33
2. beszéd: Krisztus látásának akadályai	34
3. beszéd: A lélektisztulás varázsvesszeje.....	35
4. beszéd: Láthatatlan vezetőink.....	35
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez írt beszédek	36
Különálló beszédek	36
1. beszéd: Léleksötétség bizonytalanságában.....	37
2. beszéd: Lélekvilágosság bűvkörében	37
3. beszéd: Az Úr követői a helyes úton járnak	38
4. beszéd: Kik az Isten legkedvesebb gyermekei?.....	39
Beszédláncok	39
I. beszédlánc címe: Csak Krisztust hallgassátok!	39
1. beszéd: Az Úr szavai.....	39
2. beszéd: A kísértő szavai	40
3. beszéd: Az Úr büntető szavai.....	40
4. beszéd: Az Úr ígérő szavai	40
5. beszéd: Az Úr jutalmazó szavai.....	40
II. beszédlánc címe: A Mester örök áldozata	40
1. beszéd: Égi Atya akarata	41
2. beszéd: Az Istenember vállalta.....	41
3. beszéd: A kereszthalállal megvalósította.....	41
4. beszéd: A szentmise-áldozatban naponta megújítja	41
III. beszédlánc címe: A megváltott nemzedék útja	41
1. beszéd: A tiszta ifjúság.....	42
2. beszéd: A tiszta házasság	42
3. beszéd: A teljesen tiszta áldozatos élet.....	42
4. beszéd: A tiszták életszolgálat.....	42
IV. beszédlánc címe: Krisztus örökségének kizártjai	42
1. beszéd: A tisztátalanok.....	43

2. beszéd: Házasságtörők	43
3. beszéd: A vagyonhoz tapadók	43
4. beszéd: A harácsoló kapzsik	43
V. beszédlánc címe: Az Isten fényében járók.....	43
1. beszéd: Az Isten igéjének részesei	44
2. beszéd: A jószág gyakorlói.....	44
3. beszéd: Az igazságosság hűségesei.....	44
4. beszéd: Az isteni igazságok követői.....	44
VI. beszédlánc címe: Szentekhez illő pompázó élet	44
1. beszéd: A lélek szabadsága.....	45
2. beszéd: A hálálkodó Istent imádás	45
3. beszéd: Az isteni fény sugárözönében.....	45
4. beszéd: Az isteni fény szórósugarában.....	45
VII. beszédlánc címe: A bűn rabságában pergő élet	45
1. beszéd: Az élettelen anyag rabszolgái.....	45
2. beszéd: A test rabszolgái	46
3. beszéd: Az ösztön rabszolgái.....	46
4. beszéd: „Baál”-ok imádói.....	46
VIII. beszédlánc címe: A szennyes nyelv szennyezte élet	46
1. beszéd: A tréfák mocsarai.....	46
2. beszéd: A beszédek miazmái	47
3. beszéd: A „tanítások” rombolása	47
4. beszéd: A Szodoma – Gomorra „építői”	47
IX. beszédlánc címe: Krisztus örökösei	47
1. beszéd: A szeretetben élők.....	47
2. beszéd: Az áldozatosan élők.....	47
3. beszéd: A tisztán élők.....	48
4. beszéd: Isten szolgálatába szegődők	48

Előszó

A mostani, nagyböjt utáni III. vasárnap a **lelki emelkedettség** ünnepének nevezhető. Ez a nap olyan liturgiát mutat, amely az ember **lelkét** úgy emeli Istenhez, hogy **szeme keresi és lelke találja** életének igazi értékét és értelmét. „Hozzád emelem, Uram, lelkemet” (Zsolt. 24,1). Ugyanezt a nagy gondolatot hangoztatja az Evangélium és a Szentlecke is. Az egyik a **tisztult lélek gyönyörűségéről**, a másik a **krisztusi szeretetben való elmerülésről** beszél. Az első kincse: Krisztus lélektisztító hatalma, a másik eredete: áldozat értetek a Mester, áldozatosan feszülő legyen drága életetek. – A mai vasárnap „Introitus”-ának kezdő szava: „Ocilu”. A látó szemek feszüljenek az ég felé, ezt hirdeti az egész vasárnap. Miért tekintünk az égre? Azért, hogy lássuk az Ő arcát, kövessük az Ő szentségét (Epistola) és érezzük az Ő segítő erejét (Evangélium). Az „Istent látó szemek” azután „Istent követő” életet szülnék bennünk. – Íme! Itt már adva van, hogy milyen beszédek volnának mondhatók a vasárnap liturgikus gondolatának egységéből. – Így azután az **A/ részben** az ünnep jellegét az imént jelzett gondolatokkal lehetne kiemelni. Részletezés előtt szögezzük le először még azt is, hogy a Nagyböjt idejét éljük: tehát a Nagyböjt **„szenvadás kérdései”** most is aktuálisak. Ugyancsak megemlítendő, hogy a **lélektisztulás ideje** (húsvéti szentgyónás, szentáldozás!) szinte most pereg le előttünk. Természetes tehát, hogy a bűnbánat és a lélekmegigazulás gondolata most is erősen az előtérbe tódul. – Mindezeket egybevetve a következőkben állapítjuk meg beszédteteleink anyagát. Legelőször felhívjuk a figyelmet azokra a **beszédláncokra**, amelyek a nagyböjt általános kérdéseiről **közöltettek**, és amelyek sorozatszerűen a mai vasárnapra is beszédvázat tartalmaznak. – Ebben az ünnep gondolatát magyarázó részben elénk robban az **emberi lélek megemelésének** gondolata is, amely olyan fenséges tételanyag, hogy igen sok és értékes beszédet tenne gyümölcsözővé. – Azt hisszük, hogy az **ember Isten adta értékei**, az **ember Istent kereső felfelé törése**, az **ember Isten adta biztos elhelyezkedése a földön és biztos otthona az égben** olyan lelki megmozdulást adna, amely a szó teljes értelmében Istenhez jutást segítene elő. – Ezek a gondolatok rendszeresen készítenék elő a lelkeket arra a megújulásra, **újjászületést** ígérő változásra, amely a húsvéti szentgyónás és szentáldozás kegyelmi ajándéka. – Így lehetne minden mesterkedés és gondolatficam nélkül belelendülni a **bűnbánatnak kérdéseibe**, amely végül is az Úr Szent Kenyerének asztalajándékában nyer befejezést. Szinte természetes ezután a **természetfeletti** átkapcsolódás, amely az **örök élet gyönyörűségeit** rajzolná elénk. A gondolat így volna átütő erejű: **lelked szárnyacsapásai Istent keresnek. Urad kegyelmi ajándékaival Istent találnak:** földön és örök életben. – Majd a **B/ részben** az „írott liturgia” magyarázata következne. Ebben a **B/ rész – a/ csoportja** a „kis liturgia” szövegeihez fűződik. **B/ rész – b/ csoportjában** az Evangélium szövegéhez jutunk. A napi Evangélium az ördögűzésről beszél, amikor Krisztus csodája folytán szólni kezd a néma. Majd a népek csodálkozása, a cselekedet oka („Belzebub nevében...”), s a Mester lélekincsek magyarázata következik és a csodálkozó asszony vallomásával zárul. – Mi lehet itt a tétel? Ha valaki Krisztus személyiségének kérdéseit vagy Isten voltának igazolását akarná fejtegetni, akkor igen bő anyagot találna erre nézve az előző Evangéliumhoz fűzött gondolatok között, és így igen könnyen átkapcsolhatná ezt a **csodás erőt**, illetve a **beteg asszony szavait** tételének igazolására. De egészen kézenfekvő volna az **ember tisztulásvágya**, az **ember hivatásvágya** (Istent dicsérni!), az **újjászületés problémája**, az esetleges elesés veszélye, majd a Mester könyörülete, **Isten erejének hordozása**, a **gonosz feletti hatalma**, **megdöböntő lélekmagaslata**, az **élet titkainak világos látása**, az **isteni mivoltának felvillantása...**; végül a **nép lelkének Felé fordulása**, a **csodálkozó asszony felkiáltása**, a **Mester felismerése...** igen értékes anyagot adhat. A többi gondolat a **Szűz Anyára** is felhívhatja a szónok figyelmét. – Fontos! Minden beszédünk **magunkra is alkalmazott** legyen! – Végül a **B/ rész – c/ csoportjában** a Szentlecke szövegének magyarázata következik. Az Írás **Krisztus követéséről** és a **bűnök levetéséről** szól. Alapgondolatunk lehet: **nincs Krisztus követés, ha hiányzik a krisztusi élet**. „Ezért úgy tekintétek ti is magatokat, hogy meghaltok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban, (a mi Urunkban)” (Róm. 6,11). „Vétkeinket testén fölvitte a keresztfára, hogy meghaljunk a bűnnek és igaz életet éljünk” (1Pét. 2,24). „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Legyen tehát a tétel sora ilyen: elhagyom a bűnöket, keresem Mestereimet, élni akarok az Ő szeretetében, és így leszek az Ő igaz követője. Ez az út: fény; az ilyen ember: a világosság fia. – Íme, itt is öröm, diadal, lélekmegemelés, öntudat növekedés robban elő, amint azt az előszónak első mondatában jeleztük. – Az emelkedett lélektudat pedig az élet előretörésének egyik feltétele és az istenivé alakulás erős lendítője. Ide már **belekapcsolható az Úrtól vett kegyelem ereje**,

mert ezt a szent kincset bőven ontja reánk a Megváltó szeretete.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegére vonatkozó beszédek

Az összefonó gondolatok az egészet egy-egy csoportba foglalják, de azért egy-egy beszéd **különállóan** is elmondható.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A helyesen látó szemek

De kérdezni lehetne: miért ezeket a gondolatokat érintjük? A felelet ez legyen: a „látás” és „helyes látás” gondolatához vezet az „Oculi” vasárnap elnevezése, a jó és rossz problémáját felveti az ördögűzés csodája, a lélek újjászületésének tételét pedig a gonosz lélek távozása, majd a „feldíszített lélek” alakulása és küzdelme vehető fel. De természetesen itt az ünnep összes gondolatának egybefogó egységében. Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: A szemek fényvetése

(Mit látnak szemeink?)

Bev.: A mai szentmise liturgiája a **szemek értelmezésével** kezdődik. – Mire valók a szemek? Látásra, a világ befogadására. Azért kezdjük szemeink értelmezésével, hogy erőteljesen figyelmeztessenek az isteni ajándék értékére, a **teljes látásra**. – Kérdezzük csak: a szemek kincsét miért adta az Úr?

1. Az első feleletünk így szól: **hogyan lássuk a föld gyönyörűségét**. Istengyönyörű világa, szent kertje, embernek paradicsoma a világ. Így teremtette és ilyenek tartja az ég Ura.

a) Területe, színpompája, virágzó rétje, pompázó erdeje, zuhatagozó patakja – ember lelkének gyönyörűsége. Ezért olvassuk: „Hordozd körül szemedet...” (Iz. 60,4). Költők ihletetten zengik a nagyvilág szépségeit, az emberek élvezik Isten gyönyörűségét. – A pogány ember azért hitte, hogy mindenütt az istenek laknak. Annyiban igazuk is van: mindenütt az igaz Isten szépsége sugárzik.

b) De megállapítható az is, hogy könnyen csábító ez a gyönyörűség. „A kedvesség csal, a szépség mulandó” (Péld. 31,30) – int a Bölcs. Az ember maga is érzi, mert szírompompázást szíromhullás követ... Sőt ifjúságunk szépségét is az élettalpony hervadása kíséri... Tavasz, nyár után ős és tél következik... Miben áll a csábítása? **Egyetlen és igaz** értéknek mondja önmagát és így túlon túl kínálja gyönyörűségét. „Mindenki úgy esik kísértésbe, hogy saját kívánsága vonzza és csábítja” (Jak. 1,14). – Feleljünk neki a fentiekkel: mulandó kincseidet élvezzük, de **egyetlennek** kínált örömeidet visszautasítjuk. Ami szép, jó, azt **szolgánkká** tesszük, **önmagunkat** felette úrnak őrizzük. Annál is inkább, mert jól tudjuk, hogy szemeinknek más hivatást is adott az Isten. – Sohase felejtjük el isteni küldetésünket, amely a világ urává és Isten fiává teremtett minket! Ezért így folytatjuk a szemeink hivatásának kiteljesüléséről szóló feleletünket:

2. Arra adta Isten a testi és lelki szemeinket, hogy **lássuk az ég örökszépségét**.

Íme, itt található meg az ember szemének **igazi** hivatása, teljes hivatása. – De vajon láthat-e **égi világot** az ember szeme?

a) Valóságban ez az igazság: égieket nem láthat, de égiek **nyomait** észlelheti. „Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra szegezzük tekintetünket. A látható ugyanis ideig tartó, a láthatatlan viszont örök” (2Kor. 4,18). A világszépsége – Isten vetülete...

b) De azután nyiladozni kezdenek a **lélek szemei**. Ez már a szellemiség és továbbá az isteni kegyelem ajándéka. Ha ezzel a szempárral látunk, akkor megnyílnak az ég kárpitjai, és feltáruznak előttünk Isten csodái. Mégpedig így: értelmünk magához az Istenhez jut. Olvasd csak: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra” (Róm. 1,19). Majd az égi kinyilatkoztatásunk kegyelme Isten szeretetéhez vezet. Az Írás így oktat: „Erre Krisztus szeretete sűrges minket...” (2Kor. 5,14). Ha pedig a hit kegyelme is átjárja lelkünket, akkor ez a kegyelem Isten felé lendíti egész életünket. –Az igazság tehát ez: Isten természetfeletti kegyelme egyrészt **égi látást** biztosít, másrészt **isteni életre** segít. Mégpedig olyanra, amelyet Szt. Pál így jellemez: „... Isten szeretete

kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Ha most összefoglaljuk a mondottakat, akkor így kell gazdagítani lelkünk tárházát: **testi szemeink** a földet súrolják, **lelki szemeink** az eget járják. Ilyen látás mellett boldogság a **földi élet** és várandó örök gyönyörűség az ígért **örök élet**.

2. beszéd: Az otthont találó lelkek

(Erkölcsei beszéd: Az emberlélek otthona)

Bev.: Az Írás tanítása szerint: föld a testünk, égi lehelet a lelkünk. Test És lélek kapcsolata az ember, akinek meginduló próbahelye a föld. – A föld helyes meghatározása ez volna: Isten kertje, ember küzdőtere; érdemek szerző-területe, emberélet dicsőülésének előtere és otthona. Röviden: „kezdő otthon”, amely a „végső otthonba” vezet. Íme! Már itt reáakadunk arra a nagy jelentőséget bíró mozzanatra, hogy: „Gondoljatok földi vándorlástok végére” (Zsid. 13,7).

1. Otthont talál a veréb-madár.

Mindennek otthona a föld. Természetesen az **élok** világára gondolok.

a) A madárnépnek otthona a fák zöldellő gallya, a búzatábla ringókalász-erdeje.

b) De a vándor embernek is otthont biztosító világa a föld. Itt születünk, itt élünk és itt dolgozunk.

c) Sőt szinte vakmerőnek látszóan az is igaz, hogy egek Urának is otthona a föld. A teremtményben –a Teremtő, emberlányban – az Isten. Ott mint létesítő, itt mint Személy. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). A nagyvilágban tehát teremtő és fenntartó erejében él az Úr, bennünk pedig **személyes** jelenlétével! – Miben áll ennek a földnek **otthon**jellege? Lakásunk, tápláló anyánk, munkaterületünk, üdülésünk oázisa, örömeink egy részének forrása és az örök Istennel való találkozásunk szent eszköze (Pl., „Gea métér”!). De amint mondtuk, minden kezdet jellegű. Itt élünk, hogy **valahová** jussunk.

2. Otthont keres és talál – az ember-„vándormadár”. Átmenetileg **itt**, és **végnélküli** tartalomban **ott**. Van az emberi léleknek is ősi gravitációja **melegebb tájak** felé.

a) De ez nem helyrajzi. Csak a madár élete változik helyrajzilag (fecskék, gólyák vándorlása...). Ezek **változó nyarakat** keresnek. – Itt a személy keres Személyt!

b) Az ember „melegebb tája” a lélek-otthon keresés... „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” /Zsid.13,14/. Valamiféle kezdetet elérhetünk itt is a földön, de állandó jellegét csak az égben birtokolhatjuk. Az ember nem ide és oda, majd onnan ide vándorló. Csak egy útja vagyon és ennek jelzőablaja: **oda**.

c) Ez a földi otthon csak az örök otthon kezdő és kialakuló „otthona”. **Oda** törünk és ott örök világot találunk. „Ti Sion hegyéhez járultatok, az élő Istenvárosához, a mennyei Jeruzsálemhez, az angyalok ezreihez” (Zsid. 12,22).

Bef.: Otthon a föld. Boldogságot teremt benne az ember. De azért, hogy boldogságos otthont készítsen az örök világokban.

*

a) Ez a beszéd átépíthető a **népek állandó hitére**. A tény ez: a föld emberei az égiek otthonának áhítozói (Hadész, Elysium stb.).

b) De felépíthető a temetők sírhalmainak **beszédeire**... Ezek némán arról szólnak, hogy nem akarunk a földanyánk áldozataivá lenni, hogy az élet Urának, a mi égi Atyánknak gyermekeivé akarunk magasztosulni.

*

3. beszéd: Az „örök haza lakójának” boldogsága

(Erkölcsei beszéd: Isten örök tavasza)

Bev.: Lélek az Isten, lélek az ember nemesebb része, **lélekboldogság** az ember igazi élettartalma. –Mi a boldogság szent jelképe? Ősz vagy tél? A tavasz. A zsendülés, virágba szökkenés, az életfakadás. Ezt kell megszerezni az örök haza vándornépének.

1. Tavasz felé húz a vándormadár.

Maradjunk a hasonlatnál.

a) A madár megérzi az őszi leheletét és tavaszi tájak felé fordul... Figyeljük csak a „**fecskék gyülekezését**”... Valami titkos érzés járja át őket, és előzni akarják a tél zordságát.

b) Azután egy utat járnak, hogy új otthonukba jussanak. Tengereken át ösztönös biztonsággal járnak a tavaszt kereső utat... Mennyi baj és veszély várhat rájuk?! De **őstermészetük** szinte magával ragadja őket. – Ennek a látása önként ébreszti bennünk azt a gondolatot: vajon merre ragad minket, Isten embereit az ősi és **belső életlendület?** Vannak-e bennünk is olyan ősi erők és lendületek, amelyek „**más tájak**” felé törnek, azt mindenki érzi. De hogy ezek a vágyak teljesülést találnak-e, az örök kérdés az emberiségnek. Amint a vándormadár**belső** és induló lendületének alapja az Isten adta természet, úgy az ember „hazavágyódásának” az alapja az Isten atyai rendelkezése.

2. Ennek pedig kinyilatkoztatott igazsága: örök tavaszt talál az „embermadár”.

Emberlelket hazavárja az örök Atya.

a) Ezért csendül az Isten szavával az Írás: „Kik fényt derítenek rám, örökéletet nyernek” (Sir. 24,31). Az Úr szava így csendül: „Aki hisz a Fiúban, az örökké él” (Jn 3,26). Az ember lelke így felel: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16).

b) Majd cselekedetekkel is felel az ember. „Akkor majd kedvesek lesznek cselekedeteim” (Bölcs. 9,12). Olyanokra gondol a Bölcs, amelyek Istenszeretéből robbannak elő.

c) De hogy mindez véglegesen isteni legyen, azért az isteni természetben részesedik a lelkünk. „Maradjatok benne, akkor én is bennetek maradok... Akiben nem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,4 és 5). – Így alkalmassá leszünk arra, hogy az új otthon, a végleges otthon **isteni életét élhessük**. – Azt világosan értjük: testiek vagyunk és így az anyagi világ keretében élünk. Azt is jól érti az ember, hogy szellemi erőket hordozunk és így az anyagiak urai vagyunk. De ahhoz, hogy **égiek legyünk**, ahhoz már nem elégséges a **természeti erőnk**. Ide már **olyan természetű erőkre** van szükség, **amilyen természetű az új élet**. Az új élet lényege az Istennel való **belső találkozás**. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természetrészeivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ennek életvirágzása azonban a földön is észlelhető, és ez a természetfeletti erények gyönyörűsége. Végül ezután ennek **vég nélküli érvénye** az ember örök élete.

Bef.: És miben áll ez a teljes valóságban? Isten látásában és boldogító birásában.

4. beszéd: Vándor népek vég nélküli élethordozása

(Erkölcsei beszéd: Az ember öntudatos élethordozó)

Bev.: Vándor népek mit kerestek ezen a sártekén? A tudós így kérdezné: „viator transiens?”, vagy „viator immanens?” – A kérdés egyszerű alakban így áll elénk: a bölcső és sírgödör milyen kapcsolatban áll?

1. Születéssel életre keltettünk.

Ez az első és döntő megállapítás.

a) Ennek első és fejlődő vonala – az öntudatra ébredés. A születés – csak **életbelépés**. Valójában beköszöntés abba a nyílt világba, ahová küldött az égi Teremtő. Ez a beköszöntés – minden élővel egyenlővé tesz. – Van-e azonban több is mibennünk? De a születés – az **öntudatra lépés** első mozzanata. Ez a folyamatnap-nap után fejlődik... Teljesen ködös az első szakaszban, szinte „harmadikszemélyű” a későbbi állapotban. Ezért mondja a kis gyerek: „Iréne enni akar”. Majd később bontakozik ki az **én** fogalma és lép központba az új ember.

b) Ennek az öntudatnak pedig **belső tartalma** vagy. Lényege ez: **én döntök tetteim felett**. És mi ennek nagy **belső értéke?** Az ember **alanyisága** az első, és az ember **felelőssége** a másik. Van itt valami szent hasonlatosság Isten és ember között. Isten – a végtelen Személy, ember – a végeességet mutató isteni képmás. De ő is –önrendelkező. Az ember tehát tudatos és öntudatos **élethordozó**; sőt ilyen életet vég nélküligen **igénylő**.

2. Isten kegyelméből azután a vég nélküliség vonalára emelkedtünk.

Ez a tétel – Isten kinyilatkoztatása nyomán cseng bennünk.

a) Mesterünk egész országát erre építi. „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36) – (eszkatológia).

b) Minden lakóját ide segíti. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

c) Minden benne hívőt **itt** boldogítja. „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa...”

Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják az Istent” (Mt 5,3 és 8).

Bef.: A bölcső – első álmaink otthona, a sír – örök álmunk záró helye. Ezt mondaná a felületesen látó ember, Az igazság ez: a bölcső első életringásunk szent fészke, a sír – a földiek levetése után – lélekéletünk diadala.

5. beszéd: Ki tehát a „világ ura”?

(Dogmatikus beszéd: A világ ura)

Bev.: Politika, tudomány erős törtetést mutat arra, hogy piedesztálra kerüljön és azt mondja: „Ecce ego!” Pedig ezek mulandók! Az igazság a kettős mondat:

1. Én, a végnélküli életet élő ember.

Milyen különös megállapítás ez. Magasra emeli az embert, pedig látszólagosan igen kis érték az ember.

a) Most kérdezhetnők: hát az „én” csekélységem ilyen hatalom? Hát nem kell politikai, irodalmi, művészi érték és értékelés?... Vagy ilyen érték-gyűjtés? Isten adta lélek miatt ilyen érték minden ember.

b) Az én vég nélkülségem ilyen kegyelem? Nem kell kő pantheonba menni. Nem kell díszes szarkofágba szállni. Ezek nélkül is: végnélküli élet hordozója vagyok!

c) És mindenki ilyen, mint „én”? Igen, igen! És ha elfeledik?... Ha szinte eltűnik a feledés ködében? Ha ismeretlen helyen temettetik? Ha sírhantja ellaposodik? Ha rokonai is kihalnak? Mindez csak azt jelenti, hogy a föld mindezt megteheti, Isten nem teszi! Isten előtt, Istennel és Istenben – végnélküli az ember. Ez a tény tehát nyilvánvalóvá teszi: a föld ura az ember. Isten így rendelte! „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28). Így tehát a világ **rendelkező ura** – az ember. Kutathatja, élvezheti, értékesítheti és szolgálatába állíthatja. De ez az uralom – **használatra szóló!** De valójában és gyökérzetében messzebbre kell mennünk, ha a világ urát keressük és nyomozzuk. Hol található – a világ Ura?

2. Valójában azonban a végtelen életet élő Isten.

Mi vég nélküliek –szeretettel gondolunk a Végtelenre. – Mi ennek lényege?

a) Isten a mindig élő **Jelen**. Benne nincs változás. Ő körülötte változik a világ. „Mondá az Isten Mózesnek: Én vagyok az, „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Gyökérzeti központ, és így Hozzá viszonyítva: minden függvény.

b) Az állandóan felénk áramló Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). De a függés nem csak ontológiai, hanem – különösen a szellemi lényeket tekintve – dinamikai. Mégpedig **vitale quid**. Élettani és életet indító erőáramlás. Valóságos tartalma: maga az isteni lényeg, a **Szeretet**. – Ennek sodródása az élet, és ennek diadala az isteni élet. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Így azután a mindenség **teljes jogú** Ura az Isten, de a személyes létezők világában **szerető Atya** az Isten. Az uralom teljességét a Szeretet örök áramlása adja. A személyes lét fennmaradása pedig az isteni Jóság maximumának hirdetése.

Bef.: Világ ura az ember, és végül a mindenek Urának fia az ember. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

6. beszéd: Érdemes-e így élni?

(Erkölcsi beszéd: Az élet értéke)

Bev.: Az ember életét rajzban rajzolók így vetik vászonra: **derűs ifjúság, erős felnőtt kor, elesett öregség**. Az Evangélium „**jó híre**” pedig így rajzolja meg az emberek életarcát: **kezdők, versenybe állók, célbafutók!** – De kérdéssé tehető: valóban ez-e az ember életképe?

1. Ténylegesen mindig törtetünk.

Alaptételünk legyen: nem kész élet, hanem fejlődő sodródás a mi egész létünk.

a) Indítónk az Isten.

b) Harcolva dolgozó az ember. De a tevékenykedő ember életének lényege: az uralomszerzés, és élettartalma az önnön életének tudatos kibontása.

c) Isten örök hazája felé tör a zarándok. De a harcok élet nem leívelést akar... Bár tagadhatatlan tény, hogy a **látszat** leívelést mutat. Élettavaszt – élettele követi... Ennek gondolatára igen könnyen és

gyakran összeroppan az ember és erőinek fogytát érezve a földanya méhére kívánczik... Borzasztó leverően hat a Bölcs szava: „Hiszen az ember vége olyan, mint az állatoké, és mindegyikre egy sors várakozik: amint az ember meghal, úgy hálnak meg azok is; mindegyikben egyforma az éltető lehelet, és az embernek nincs többje, mint az állatnak, hiszen minden csak hiúság!” (Préd. 3,19). – És ha nem kíváncznék, akkor is erre kényszeríti az élet (betegség, öregség, gyengeség és a halál). De ezzel a **látszat ténnyel szemben** csendül az Evangélium **jó híre**, amely az életnek értékét megemeli és értelmét a **vég nélküliség vonalára tolja**. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25) Az egész Evangélium alapjegye – ez a természetfeletti **eszkatológia**.

2. Csakis így érdemes élnünk.

Ennek értelmét vizsgálva, reájövünk tételünk második pontjára – **csak** így érdemes élni!

a) Talán így nincs is megőregedés? De van. – Csakhogy ez nem a földbekíváncozás, hanem az égi Atya karámjába való vágyakozás. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

b) Vagy tán így nincs elgyengülés? De igen. Csakhogy ez testi és nem lelki.

c) De igenis van végnélküli érvényre jutás... Van élet, amely végnélküli. „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

Bef.: Csakis **így** érdemes élni. Az „öreg ember” – „örök ifjúság” újszülöttje lésszen! Mintha azt mondanók: van földi elernyedés és elöregedés, de van örök ifjúsággá varázsolódás is (Wagner: „Az istenek alkonyában” szereplő: „örök tavasz istennője”...).

* *

b) alcsoport: A jó és rossz harca

Mivel erről a tételről már több helyütt – különösen az előző vasárnapon – szóltunk, azért a mai ünnephez alkalmazkodva **rövid** vázlatokat közlünk, amelyek azután a **mai liturgia** gondolatai szerint fejtegethetők. – Tételünk fejtegetésében a harc **állandóságát** hangoztassuk, de minden esetben csilantsuk meg a **jó biztos diadalát**.

1. beszéd: A jó és rossz harca

Bev.: Optimizmus és pesszimizmus az emberek két tábora. –Hol található a jó és rossz?

1. Egyénben.

Egyes ember bűnei...

2. Közösségben.

Közösségek bűnei...

Bef.: A létük kézenfekvő.

2. beszéd: A rossz állandó kísérete.

Bev.: Bár a jó a döntő és igényelt, mégis különös figyelmet érdemel a rossz állandó kísérete. – Hol jelentkezik?

1. Még a „múlt” is állandóan kísér.

2. A rossz hajlam pedig nyomon követ.

Bef.: Mindig velünk van! – Árny kíséri a fényt. „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

3. beszéd: A jó diadala

Bev.: Mit kell előrelátnunk?

1. Ősi kincs – az Isten adta jószág.

„Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Isten mindent jónak teremt, „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 31).

2. Övé tehát a diadal.

Bef.: Hinni – a jó diadalában!

4. beszéd: Az Isten parancsait követők értéke

Bev.: Az embereket is mérlegre lehet dobni: mit érnek igazi valóságban azok, akik Isten nyomán járnak?

1. Istentől jöttek eredetben.

Paradicsom! „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

2. Istenből élnek kegyelemben.

Megszentelődés. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

3. Istenhez térnek – végnélküli szeretetben.

Megdicsőülés. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ez az Isten-félok élettartalma, és ez az ő igazi életértékük is.

*

Ezek a beszédek igen szépen felépíthetők volnának a világirodalom nagy értékű műveinek tartalmára.

- a) **Madách: „Ember tragédiája”**-ban küzd a rossz, és győz az élet. Az élet pedig az Isten képe!
- b) **Milton: „Az elveszett paradicsom”**-a azt hirdeti, hogy az ember elvesztegette amit Isten adott neki... Bennünk is hiányzik a valóság, bárállandóan követelődzik a paradicsom utáni vágyakozás.
- c) **Dante: „La Divina Commedia”**-ja...
- d) **Goethe: „Faust”**-ja...
- e) **Wagner: „Tannhäuser”**...
- f) **Ibsen** bármelyik drámája („Ha mi halottak feltámadunk”...). –Ezek a múlt élményei.

* *

c) *alcsoport: A lélek újjászületésének kérdései*

Ok: a megtisztult beteg életének folytatásáról is szól az Írás...

1. beszéd: Nikodémusok vagyunk

(Erkölcsei beszéd: A bizonytalan életzarándok)

Bev.: Lélektartalmunk olyan szentély, amelyet nem szívesen tárunk ki az utca népe előtt. Annál is inkább, mert belső ingások, kétségek, sőt hibás döntések is itten lakoznak. – Kihez fordulunk, hogy lélekszentélyünk megnyilatkozzék?

1. Krisztushoz húzódunk...

Az Írás szerint Nikodémus írástudó is titkosan a Mesterhez fordult.

a) Ismerte Jézus lélekrejtekezés sok titkát... Azért mondja: „Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, mint te, ha Isten nincs veled” (Jn 3,2).

b) Áhította saját életének helyes útját... Az ő kérdése ebben a tételben csúcsosodhat ki: mit tegyék, hogy tanításod nyomán az Isten útján járhassak? Benne élt a **messiási hit**; kereste tehát a **messiási utat**.

c) És vette a Mester utasítását. És mi volt ez? Égi hang, amely csodásvilágról dalolt zengvén: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – És ha csodálkoznál e szöveg értelmén, akkor vésd lelkedbe ezt a másikat: „Ami testből születik, az test, de ami lélekből születik, az lélek” (Jn 3,6). Sőt attól se félj, hogy bizonytalan a

hely, az idő, a mód... Jegyezd meg ezt a szöveget: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,8).

2. És mindez miért? **Hogy tanításából életutat tanuljunk.**

De hogyan megy ez végbe?

a) Mi is – a **tiszta látást** akarjuk elsajátítani. Ez pedig mire vonatkozik? Mi ami életcélunk?... Hogyan kell ezt szolgálnunk?... És hogyan szolgálta a múltunk?... És hogyan akarja szolgálni a jövőnk?...

b) Mi is az élet megváltoztatásának kegyét akarnók venni. Miért? Mert eddig testiek voltunk és most lelkiekké akarnánk válni. – „Nektek azonban, testvérek, nem beszélhettem, mint lelki embereknek, hanem mint testieknek, mint kisdedeknek Krisztusban. Tejjel tápláltalak, nem szilárd étellel, mert nem bírtátok el. Sőt még most sem bírjátok el, mert még testiek vagytok” (1Kor. 3,1-2). Lelkiekké Isten kegyelme nélkül nem változhatunk. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5)

c) Mi az Isten ösvényeire akarnánk lépni. „Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem” (Zsolt. 15,11). Maradunk a földön, de élni akarunk az ég kegyelméből. „Lépünk tehát bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid. 4,16). Sőt! **Egi módon** akarnánk élni. Azt akarnók, hogy lábunk tapossa a földet, de lelkünk sűrölje az eget. Egész életünket pedig ez az írási szó jellemezze: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Mesterünk előtt táruljon fel a lélek szentélye, és kegyelmével tisztuljon meg lelkünk világa.

2. beszéd: **Mi az újjászületés?**

(Dogmatikus beszéd: A lelki újjászületés)

Bev.: Életünk törtető lendülete: kiemelkedni és felemelkedni az anyagi világ korlátai fölé... Isten teremtette **szellemünk** megadja az első lépés lehetőségét, ez az Úr különös kegye biztosítja az istenivé nemesedést: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). – Hogyan megy ez végbe?

1. **Fel kell öltetni az isteni természet!**

a) Természetünk: emberi. Ez az Isten terve. Ezt kell leszögezni. De miben áll ez? Földi életet élünk és lelki tartalommal gazdagodunk. De ez a vonal – véges jegyet mutat. Legalábbis látszólag. Mert tény, hogy minden **egyéni** törtetés – az embervilág **egészének** kincse, de az **egyénnek** – látszólag – kiüresítése. Szinte elfogy az emberszemély szépsége, lendülete, sugárzó ereje, amíg a közösség (kultúra, civilizáció) ebből meríthet...

b) De tagadhatatlan az a tény is, hogy vágyakozásunk – isteni. Nem tudunk megnyugodni a földies életkeretben. Szellemünk az egekre feszül, és lelkünk égi terítékeket igényel. „Nem csak kenyérrel él az ember, (hanem Istennek mindenigéjével)” (Lk 4,4).

c) Isteni ajándékunk **természetfeletti**, azaz Isten természetében részesülő. De ez már teljesen ajándék és isteni kegyelem. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásunk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). Nikodémusnak mondja a Mester: „Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Valóságos értelemben tanítja az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. **És élni az isteni életet!** Az adomány vétel lehet gazdagodás, de lehet **vitális lendület** is.

a) Isteni természetünk – **vitális** jellegű. Annyit jelent, hogy **belekapcsolódunk** az élő szőlőtőkébe, és eleven vesszejeként sarjadozik isteni életünk. „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

b) A vitalitás pedig – isteni termésbe szökkenő. Erényeink szirompompája díszlik életünkben. Ezeknek végnélküli virágzása biztosítatik számukra. „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14).

c) Az isteni termés pedig – az örök otthon díszítése mellett (tárgyi Isten dicsőítés!) alanyi és egyéni is létszen. Így lesz boldog az ember életkiteljesülése. De olyan módon, hogy **személy** marad az ember. „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Törtetésünk felfelé mutat. Az élet Tábor hegyén azután örök otthont talál.

3. beszéd: Hátha bűnök terhe nyom?

(Erkölcsei beszéd: A bűnök súlya)

Bev.: Az újjászületést áhító ember lelkén ólomsúlyú teher – a múlt... **A bűnös múlt!** – Mit kell tenni? Hallgasd Izaiás szavát és ezen az alapon indulj el: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skárlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). – Mégpedig hogyan?

1. Temesd el a múltat – bánattal.

Az emberi élet eseményei nem átfutó felülethullámváz fodrai, hanem valóságban megmaradó élet-üledékek. Élnek, emlékekben maradnak és kihatnak. – Mi a teendő?

a) Kérdezd a Mestert! Mit mond? Bűnbocsánatról beszél. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer” (Jn 20,23). Mit tesz Ő maga? Bűnbocsánatot ad. Azért olvasod már az ószövetségi Írásokban is az idézett izaiási szöveget és a következőt is: „Jsmét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” /Mik.7,19/.

b) Kövesd a Mestert. Ő tanít a bocsánatra. Ő nevel a megbocsátás utáni életben. Ő lészen a jó Pásztorod – egész életedre (Péld.: lásd M. Magdolnát, a bűnös asszonyt, a jobb latort stb.).

2. Feltámad a jövő – kegyelemmel.

Azt mindenki tudja, hogy a jövő a múlt televényének sarjadéka. Így tehát a múlt – a jövő szülő-ágya. De hiszen akkor a bűnös múlt a jövőm forrása?

a) Az „Isten Báránya” elvette a világ bűneit. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36). „Boldog, aki megmossa ruháját (a Bárány véreben)! Jogalesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,14).

b) A Megváltó eltörölte bűneidet – **isteni természetével** gazdagított. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Lám! **Ez** most a múlt, amelyből sarjad a jövő.

c) És Isten kegyelme erőssé tesz az életúton. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Illés prófétakenyeret kapott és annak erejében járta a Hóreb hegy útját. „...másodszor is eljött az Úr angyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kír. 19,7-8) – Az Újszövetség zarándoka égi Kenyeret kap. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Íme: **ez azeróforrás!** Isten hozzám ereszkedése újjáteremtés; **ebből** a televényből növekszik égi életem.

Bef.: Az újjászületés végül is **talajváltás**. Az anyagi élettalajból – isteni televény lészen. Ebből él az „új ember”.

4. beszéd: **Biztos-e így az út?**

(Erkölcsei beszéd: Az ember életútjának biztossága)

Bev.: Amerre járok, annak az ösvénynek helyességét keresem. Földi útjainkat is útjelzők szegélyezik... Az a kérdés: mi biztosít, hogy helyes úton járok?

1. Kevés erőt képvisel az ember.

Ez annak a ténynek leszögezése: gyarló az ember.

a) Van benne – szellemi elködösödés. Ne felejtse el a Káté szavát: „Értelmünk elhomályosodott...” Nem lát tisztán – az anyagi és ösztönös határok kérdésében. A „látszólagos jó” elragad. „Mindenkinek úgy esik kísértésbe, hogy saját kívánsága vonzza és csábítja” (Jak. 1,14).

b) Van benne elernyedés. Nem tud kitartani – az egyenes úton. Hiába sikong a büszke: „Verjétek ekevasaitokat kardokká, és kapáitokat lándzsákká; mondja az erőtlenség: Hős vagyok!” (Jóel 3,10). Az igaz így imádkozik: „Könyörülj rajtam, Uram, mert elernyedek, gyógyíts meg, Uram, mert csontjaim remegnek” (Zsolt. 6,3).

c) Sőt van benne visszaesés. „Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, pusztán helyen jár és nyugalmat keres. Ha nem talál, azt mondja: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér,

kisöpörve és földísztítve találja. Erre elmegy, hoz magával hét más lelket, magánál gonoszabbat. Bemegy velük és ott laknak. Annak az embernek sorsa pedig rosszabbra fordul, mint előbb volt” (Lk 11,24-26). Hányszor bocsássak meg ilyennek? – kérdezi az apostol. „Akkor hozzálépett Péter és megkérdezte: „Uram, ha vét ellenem testvérem, hányszor kell megbocsátanom? Talán hétszer?” Jézus így felelt: „Nem mondom: hétszer, hanem hetvenszer hétszer” (Mt 18,21-22). – Mi a lényeg? Minden bánkódásnak adassék az isteni újjászületés kegye. Gyenge az ember, de erős az Isten. „Ama napon majd ezt az éneket éneklék Júda földén: Erős városunk nekünk a Sion, védelmül kőfal és bástya van benne. Nyissátok meg a kapukat, hadd vonuljon be az a nemzet, mely igaz, és hűséges marad” (Iz. 26,1-2).

2. De döntő hatalom a kegyelmet adó Isten.

Az emberi élet sodródásában a második és igazán döntő pólus – az Isten.

a) Isten minden cselekedetünkre kihat. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

b) Isten minden cselekedetünkben kegyelmével segít. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

c) Sőt Isten magával is ragadhat (gratia efficax!/. „Akiket ugyanis elevenem ismert, azokat előre rendelte, hogy hasonlóká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8,29).

d) De Isten minden segítsége elégséges. „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségében lesz teljessé” (2Kor. 12,9). Így tehát biztosak lehetünk abban, hogy Istenatyánk felé törhetünk.

Bef.: Biztos lehet a jó ember, mert vele halad és él az Isten!

5. beszéd: És a „végső kitartás” kegyelme?

(Dogmatikus beszéd: A végső kitartás kegye)

Bev.: Minden, amit Istentől kapunk, kegyelem. „Gratis data gratis.” „Ha Isten velünk, ki ellenünk? Ő tulajdon Fiát sem kímélte, hanem odaadta mindnyájunkért: Hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?” (Róm. 8,32). – Hogyan állunk a jóban való végső kitartás tekintetében?

1. Senki sem biztos a végső diadalban.

Az ember Isten vándor népe. – Ő hazasiet. A **Pásztor** hazasegíti. – Törekvés: „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). – De milyen módon ítélhető meg az ember örök jövődjéje?

a) Emberi erővel meg sem szerezhető. Miért? Hát nem adott eleget a Teremtő?... Hát **teljes** erejét elvesztette a teremtmény?... Az igazság ott keresendő: **természetfeletti életre** nem juthat saját erejéből a természetes életre induló ember (semipelagianismus).

b) De isteni erővel – remélhető. Gondoljál a szőlőtőkére és a venyigére: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves... Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,1 és 4). – Támpontok: az Úr Egyszülöttje, Jézus halált halt értünk. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Jézus kegyeit ígérte nekünk: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32). – Ember törtethet az Úr felé: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Ember élhet Isten kegyelmében: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – De itt minden: **-hat, -het...** Mi tehát a biztosság?

2. De mindenki bízhat az isteni kegyedományban.

A biztosság – a bizalomból fakadhat. Bizalom, hit és szeretet a gyökéret.

a) **Biztos** vagyok Isten szeretetében. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökélete legyen” (Jn 3,16). Érttem halt meg Egyszülöttje a Kereszten: „...így szölt: „Beteljesedett!” Aztán lehajtotta fejét és kilehelte a lelkét” (Jn 19,30). Nekem ígérte kegyelmét égi Mesterem. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16).

b) **Biztos** vagyok állandó segítségében. „Íme, én veletek vagyok mindennapa világ végéig” (Mt 28,20). – Nem ok nélkül csengett ajkán: „Kérjétek és adnak nektek...” (Mt 7,7).

c) Így bizakodom – örök üdvösségemben. „Én vagyok a föltámasztás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). – De mindennek ellenére miért tanítja drága Egyházunk, hogy a végső állhatatosság különös égi kegyelem? Mit akar elérni ez a bizonytalanság? Amennyit hirdet: ember! Magad erejére ne bízd magadat, hanem az **Istenre hagyatkozzék egész életed**. – Ő a Szeretet:

„...az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

Bef.: Így azután valóság lesz az a tétel: még az üdvösségem is Isten kegyelme és nem az ember **jogos** értéke. Ő a kegyelmet adó, én csak a vele dolgozó vagyok!

* *

d) alcsoport: Az újjászületés gyakorlati eszközei

Kereszttség, szentgyónás, szentáldozás... kérdéseinek tárgyalása.

1. beszéd: A kereszttség szentsége (Erkölcsei beszéd: A kereszttség ereje)

Bev.: Hogyan megy végbe a megigazulás? Krisztus felel reá mondván: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – Milyen értékű tehát a szentkereszttség vize?

1. Tisztító hatalom a csorduló patak vize.

Minden víznek jellege – erőt adó és tisztulást hozó. – És a keresztvízé?

a) Első – a tisztulást adás. János keresztisége – jelkép volt. „De az, aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy saruit hordozzam” (Mt 3,11). – Jézus keresztisége megigazulási eszköz lett. „...Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni titeket” (Mt 3,11).

b) A második itt – az erőt adás. Kegyelem közvetítés. Ennek ereje – **természetes is**. Jézus nevében élünk! Ez öntudat kérdés. Ennek ereje – **természetfeletti is**. Jézus isteni természetében részesedünk. Így – isteniek leszünk. Ez a kegyelmi adomány: „...kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” /Mt 28,20/. „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog” (Mk 16,16).

2. Véglegesen Krisztushoz kötő és lefolyó keresztvíz ereje.

Akinek fején csordult, az Krisztus népe.

a) Hozzáfűz – az isteni nyájhoz.

b) Erőt ad az isteni élethez. Ez pedig isteni természet közlés.

c) Jogot ad – örök élethez. Ez pedig Krisztus rendelkezése. – És a meg nem keresztelt felnőttek? Mennyiben áll ennek az ítéletnek ereje: „Aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16)? Aki keresi és **vággal** – **vérrel** szolgálja az igazságot, az vágy- és vérkeresztiséggel nyeri a megigazulás kegyét. Jézus bőkezű az ember lélekjelentkezése estén! – És a meg nem keresztelt kisdetek? Deus providebit.

Bef.: Így megy végbe az **első** megigazulás.

2. beszéd: És ha szennyes lesz a lélek köntöse? (Erkölcsei beszéd: Az újjászületés)

Bev.: Első embertől kezdve – bűnös az élők sorozata. Mi segít itt? Sőt tovább megyek: mi ad a keresztiségnek isteni erőt?

1. Véraldozattal ad tisztulási lehetőséget a Mester.

Itt már felcseng a felelet.

a) Krisztus áldozatos vérhullatása az igazulás ereje. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drágavéré” (1Pét. 1,18-19).

b) Krisztus vízzel vegyült utolsó csepp Vére – az emberi életmegigazulásának bére.

c) Ezért ad bocsánatot az égi Atya. Az Ószövetség ígérte. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). Krisztus vállalta. „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!” (Jn 1,29). Égi Atyánk elfogadta. „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17).

2. Isteni parancsal ad tisztító hatalmat az Üdvözítő.

Amit Mesterünk tett, azt tanítványainak parancsba adta.

a) Bűnbocsánatot adjatok. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert” (Jn 20,23).

b) Egymásnak is szívből megbocsássatok. „... Erre az úr haragjában átadta őt a poroszlóknak, amíg meg nem fizeti minden tartozását. Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiketek szívből meg

nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,35).

c) Hetvenszer hétszer bocsássatok meg testvéreiteknek. „Nem mondom: hétszer, hanem hetven-szer hétszer” (Mt 18,22). – Mindez: az **én** nevemben és égi Atyátok előtti **érvénnyel**.

Bef.: Íme a bánat könnye – lelkek szennyét mosó isteni erő.

3. beszéd: A bűnbánat lényege

(Dogmatikus beszéd: A bűnbánat lényege)

Bev.: Milyen döntő jellegű részekből áll a bűnbocsánat? Van benne két emberi és egy isteni mozzanat.

1. Hajoljon törődöttségre a térded.

Ez a lélekvizsgálat kezdetén jelentkeznek. Valójában: alázatos önismeret az egész.

a) Térdre hullva látom – milyen silány és szegény vagyok. „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” (Lk 5,9).

b) Térdre hullva bánkódom bűneim súlya alatt. „Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (Fil. 2,10). „Ezért térdet hajtok (Urunk Jézus Krisztus) Atyja előtt, akitől minden közösség származik mennyben és földön” (Ef. 3,14-15). Ez az első emberi lépés.

2. Bűnnek mondja a gőgösen elkövetett hetykeséget!

De azután – Isten elé lépek. Még ez is emberi cselekedet. Itt az az alázkodó **visszavonás** következik, amikor a régen „**jónak ítélt**” tettemről mellvére jelzem: **bűnöket** követtem el.

a) Visszavonom a múltat.

b) Keményen elítélem a múltat.

3. És bocsánatot ad isteni Mestered.

Az isteni lépés most következik.

a) Reám tekint az Isten.

b) Feledést ad az Isten.

c) Magához emel az Isten.

Bef.: Így kapcsolódik a két tényező munkája, és leszen eredménye a **lélekmegszentelődés**.

4. beszéd: Temetkezés és feltámadás

(Erkölcsei beszéd: Régi ember – új ember)

Bev.: Az ember földi életében is van „**lélekmúlt temetés**” és „**jövő feltámadás**”. – Hogy megy ez végbe?

1. A múlt a feledés sírjába hanyatlik.

a) Ember kezdeményező akaratából. Igaz, hogy itt is kell a kegyelem, de igen fontos mozzanat benne az emberi odahajlás.

b) De ebben is döntő az isteni kegyelem mindenhatósága. A temetés pedig – végleges. „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19). „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). Tulajdonképpen a megsemmisítéssel van dolgunk.

2. A jövő diadalmasan virágzó életté bontakozik.

A feltámadás – új kezdet. Mégpedig magasabb rendű életkezdet. Valóban: a lelkiség diadala és az anyagiasság alázatos elcsendesülése.

a) Van ilyen élet – a mostani életben. Ez az új ember élete. „Megismeritek Krisztusnak minden ismeretét fölülmúló szeretetét és beteltek Isten egészteljességével” (Ef. 3,19). „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény.” (Ef. 4,24).

b) Van ilyen élet – állandó áldozatosságban. Nem hulló virágszirom az ilyen tavaszi fakadás. Állandó virágzás!

c) De van ennek a virágzásnak **transzcendens** jellege is. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). **Végnélküli** keretben is így bontakozó. Ez a kiteljesülés szépsége.

Bef.: Könyörögjünk, hogy temetessék a múlt és imádkozzunk, hogy sziromba pompázzék az élet.

* *

Beszédláncok

Szólni lehetne a **megigazulás** gondolatáról a **lelkiismerettel kapcsolatban**... A lelkiismeret – előkészít, az Úr Szent Vére – megtisztít.

I. beszédlánc címe: A lelkiismeret hangoskodó szava

Ez a beszédlánc arra figyelmeztet, hogy lelki tisztulásunkban szerepet talál a lelkiismeret.

1. beszéd: Szól, ha rosszra hajlunk

Bev.: Isten nem hagy egyedül életutunkon.

1. A lélek szava – Isten szava.

2. Óv a rossztól – Isten szava.

Bef.: Így van velünk a **beszédes** Isten.

2. beszéd: Szól, ha vádat emel

Bev.: A lelkiismeret mindig **ítéletet** mondó.

1. Bíróként szót emelő.

2. De kegyelemmel segítő az ítéletet hirdető.

Bef.: Csak hallgasd komoly szavát!

3. beszéd: Szól, ha tisztulni akarunk

Bev.: Önvizsgálás esetén még világosabb az ítélete.

1. Megszólaltatja – a vádat ellenünk.

2. Bocsánatot is kínál nekünk.

Bef.: Valóságos, hogy így a kísérő Isten hangját halljuk beszédében.

4. beszéd: Örvendezve szól, ha megtisztulunk

Bev.: Az „új ember”-ben is szól?...

1. Tisztítás és újjászületés az öröme.

2. Azért diadalmas és örvendetes az éneke.

Bef.: Itt derűt, boldogságot hirdet számunkra.

*

II. beszédlánc címe: Az ember megtisztulása

Felvethetők a **megtisztulásunk állomásai**. Talán segíthet az a gondolat: Isten az indító, Isten a megtisztító, ember az előfeltételben segítséget adó, és végül Isten a lélekgazdagítást biztosító. – Ennek a beszédláncnak a célja, hogy reáutaljunk: életünk örök bére – az Úr Jézus Krisztus Vére.

1. beszéd: Krisztus Vére – az árunk

Bev.: Mi a mi megigazulásunk ára?

1. Legdrágább folyamunk.

„És kinyilatkoztatta fülemben a seregek Urának szózata: Nem bocsátom meg nektek ezt a gonzságot, míg csak meg nem haltok! Úgymond az Úr, a seregek Istene” (Iz. 22,14). „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódoktól, hanem a

hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. „Utánad vágyakozott éjszaka a lelkem” (Iz. 26,9). „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,14).

Bef.: Krisztus Vére lelkünk megváltásának bére.

2. beszéd: Krisztus közvetlen kegyelme – az eszközünk

Bev.: Hogyan tisztulunk meg – közvetlenül?

1. A megszentelés eszköze – a kegyelem.

„Nem veszendő magból születettek ugyanis újjá, hanem Isten élő és mulandó igéje által” (1Pét. 1,23).

2. A „megszentelés” ténye a vele való életem.

„Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

Bef.: Isten segítsége, ember együttműködése –a lélektisztulás ténye.

3. beszéd: Bánkódó alázat – a mi előfeltételünk

Bev.: Előfeltételünk...

1. Gőgös lélek – az Isten ellen.

„Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad” (Jak. 4,6).

2. Hajlott térdek – az Isten mellett.

„Ezért Isten fölmagasztalta és minden mást fölülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,9-11).

Bef.: De így az Isten kegyére alkalmassá leszünk.

4. beszéd: A „víz csordulása” – a végleges megtisztulásunk

Bev.: Vér és víz – a halált halt Mester utolsó áldozati ajándéka.

1. Csorduló Vér szerezte a tisztulást.

„Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódoktól, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Leomló „víz” végzi az átalakulást.

„Én a bűnbánat jeléül csak vízzel keresztellek titeket. De az, aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy saruit hordozzam. Ő Szentlélekkel és tőzzel fog megkeresztelni titeket” (Mt 3,11).

Bef.: A Vér – mindenki megváltója (áldozati vérhullás), a csorduló víz – egyes ember megtisztítója (keresztség).

*

III. beszédlánc címe: Az emberi élet megemlése (Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **Az ígért Messiás...**

2. beszéd: **A lelkiismeret szava...**

3. beszéd: **A Kereszt árnyékában...**

4. beszéd: **Az oltár rácsa előtt...**

*

IV. beszédlánc címe:

1. beszéd: Fegyverzetek...

2. beszéd: Az illatozó virágok...

Bev.: „Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei. Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef. 5,1-2).

3. beszéd: Verebek és sasok

„Hisz házat talál magának a veréb, fészket magának a gerlice, hová fiait helyezze: oltáraidnál, se-
regek Ura, én királyom és én Istenem! Mily boldogok, Uram, kik házadban lakhatnak, téged örökkön
örökké magasztalhatnak!” (Zsolt. 83,4-5).

* *

– Végül idejegyezzük egy nagyböjti **konferenciabeszéd-sorozat** erre a vasárnapra szóló beszédé-
nek fennmaradt **részét**. Címe a tételből pótolható:

Konsziderációnak csodálatos látása

(Bp. 1959. III. 8.)

Azt a kérdést vetettük fel a Nagyböjt elején, hogyan alakítható és alakítandó Isten terve szerint az élet. Első alkalommal azt fejtegettük, hogy vedd észre ember: beleállított a fejlődés sodrába az Isten. Másodszer azt fejtegettük, hogy a sodródó fejlődésben örömknek élvezőjévé teremtett az Isten. Ma az következik: **a megfontolásnak, konsziderációnak csodálatos látásával áldott az Isten.** – s ha ennek a beszédnek a bevezetését keresnénk, nem hiszem, hogy találnánk jobbat, mint azt, ha magyarázni próbálnánk Isten ajándékait, az emberi szeretetet. Azt a szempárt, amely kifelé tekint, még az állat arcából is, de kifelé tekint a nagyvilág felé az ember öntudatos arculatával. Ez a szempár kifelé annyit kutat, hogy feltárja a világot nagyságában, szépségében, gazdagságában, de nem elégszik meg a külső látásnak eredményével, hanem meghirdet egy olyan belső folyamatot, amely arra készíti az embert, hogy amit látva megismert, azt az értelem mélységeivel is kutassa, hogy megismerje. Azért leplezi le a fizika is az élettan minden törvényét, amelyek rejtettek, hogy a belehatolni nem tudó emberi szellemet kitégítsa... De ennek a szempárnak egyéni életünket tekintve még nagyobb jelentősége van, amikor megoldva sugárkévéjét, nem kifelé tekint, hanem befelé, önnönmagát érti és kiértékeli. Olyan képet akarok felvetni szinte mozgókép sorozatban, amely ennek a titokzatos embernek (Carrel-féle emberre gondolok) valóságos megismerését adná. Mert nem az az értékünk, ha csak felületesen észlelünk, hanem az az értékek értéke, ha a bennünk élő értékeket észleljük, hogy ezek felszívásával magunkból tökéletesebb embert alakítsunk. A híres angol író, Wells az „időgépen” jár és ezzel a nagy gondolattal közelíti meg a világot, hogy felfekteti a múltat... De minket nem az érdekel, hogy csak felfektessük a múltat, hanem a fejlődés sodrába úgy álljunk be, hogy az szolgálja és tökéletesítse a jövőt. Így jutunk a mai beszédünk két gondolatához.

1. Az első így szól: az Isten adta látó szem úgy lát be az életbe, hogy feltárja előttünk a múltat, a mi múltunkat.

Szebb meghatározást mondhatnánk arra, hogy mi is a jelen? – Iyan pillanat, amelynek anyja a múlt pillanat és gyermeke a jövő. Minden életmozzanatunk szülés és temetés. Szüli a jövő pillanatnak életét és temeti szülőanyját. Mert a múlt visszahúz. Az eltemetők ne higgyék, hogy olyan formán, ahogyan köveket temetünk tengerfenékre, hanem úgy, ahogyan a magvakra hintünk élettelevényt. – Most már térjünk a múltra. **Mi a múlt?** Olyan temetett jelen, amely televényévé és szülőanyjává lesz a jövőnek. – Ezt hogyan nézzük? A lepergett élet filmtetekercse is rávetődik a vászonra, de az a különleges történés megy végbe, hogy amíg a mozivászonon átfutó történések a tovatűnés folytán mindig fehéren hagyják a vásznat, addig az emberi szellemben a múlt vetítése, a múlt terhének örök hordozója, a mi eltemetett múltunk sikongva kiáltó hang, mert nem tud megnyugodni, újra feltámad és valóságot hirdet és követelődzik. Épp ezért ami lepergett a mi életünkben, az követelődző Isten felé, hogy az Isten tüntesse el a múltnak terhét, mert nem tudja azt eltüntetni az ember ereje. Sőt! Hogy milyen lesz a jövő, azt megmutatja a múlt, mint anya. Minőségileg olyan lesz az életünk, amilyen volt a gyerekkorból vezetett

életünknek története, múltja. Szinte lekötött kényszer hatása alatt alakítja jövőnket a múlt (Ibsenre gondoljunk. Az egyike azok közül az írók közül, akik megértették a Mester szavában azt a szót, amely arról szól, hogy a múlt férge meg nem pihen. Azért mondja Ibsen: olyan lesz a jövőd, mint a múltad. A múlt hajtásai feltámadnak – színdarabjának címe: „Ha mi holtak feltámadunk” – és átjárják az ember életét. A múlt minden terhe – a jövőnek minden súlya). – Jól tudjuk, hogy ha történeteket írnak, azt annales-nek vagy krónikának mondják. Papírlapokra, régen papiruszokra írták. Ha a fák élettörténetét keressük, akkor a törzsnek a gyűrűi alkotják az évek számát. Hogyha a föld rétegeit nagy könyvnek néznénk, lapozva benne az eocén, pleocén tudományos megállapítású rétegeiben táruul az ember elé. – És ha magamba nézek? Ez a **konzideráció**. Akkor fel fog támadni, ember, a múlt életednek minden terhe és öröksége. Az biztos, hogy ez a konzideráció nem a báltermek rózsaszínű világában megy végbe. Ez végbemegy úgy, ha elmélyed az ember Krisztus előtt önnön élete fölött. – Mit hoz életünkbe a konzideráció? A nagy temetést, a nagy bűnbocsánatot, az új életet kezdeményező előfutamot, amiről a régi próféták úgy beszélnek, hogy mielőtt a Mester a földre lép, az Ő követe jelzi... Az Újszövetség így állítja be a követ Keresztelő Szt. Jánost, akinek egy mondata vagy: „A pusztában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit! – Tartsatok bűnbánatot” (Mt 3,3 és 2). – Íme így áll a „látó szem” fényvetése mellett és az elmélyedő emberi szem (szellem) kutatása mellett a múlt elénk.

2. Nem a múlt képének a megjelenése a lényeg, még a kísérteteket felidézni sem szükséges. Mindennek háttérben azért ébresztem fel a múltam szellemeit, hogy ezek segítségével teremtem a jövő életemet.

Mert mi a jövő? Olyan szent gyermeke a múlt anyjának, akinek az a hivatása, hogy tökéletesebb, szebb emberképet alakítson a világban. Az emberi szellem világában a „látó szem” az ember leghűségesebb szolgálója. Olyan ez, mint a Tóbiás mellett járó Ráfael arkangyal, aki nagy megsejtéseket hoz: vedd a hálnak epéjét, jó lesz ez neked. A fantázia messze szálló hatalom... (Olvassuk Vernét: „80 nap a tenger alatt” stb.)... A képzelet megrajzolja előttünk az elképzelhetetlen világokat, és megvalósítja az élet, mert embernek azért adta az Isten, hogy a jövőt teremse így benne a lélekben. Ez a fantázia elővetítés. A kérdésre: mit kell neked tenned, ember? – a Mester fenséges tanítást rajzol: újjá kell születni lélekből, mert csak így mentek be Isten országába. „Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). A Mester az igazság, jóság, szeretet világát rajzolja meg a tanításával és rendeletben követeli, hogy alakítsa ki az ember életében. Ennek a jövőnek való alakításában a fantázia mellett az a csodálatos erő is jelentkezik, hogy ez a fantázia átszárnyal a véges világok korlátjain. Nemcsak azt rajzolja az ember elé, hogy te az anyagias sár ember fölé emelkedve a szellemi lélek embere leszel.

Azt is megmondja, hogy szeretnénk átröppenni a végesség korlátain: én a világ ura vagyok, az Isten rokona vagyok, én Isten teremtő lelkének képmása vagyok, és amikor az örök Atyám a gondolatnak szeretetével valóságokra teremtett, addig én a fantázia csodaerejével fogalmi világokat alkotok. És önmagamról a legtökéletesebb képben, az Isten ember képében gondolkodom. Nekem nem elég az az öröm-asztal, amely csak a földi örömeket teríti. Nekem magasabb az igényem. Az értelmi és akarati világ felszárnyalása, de végessége nem elég, nekem még magasabb igényem van, én, a vég nélkülinek hitt ember a végtelen világ felé török. Én úgy dobtatok rá a földre, hogy rajta állok, belőle szívok, de az égbe török. Ward Mária az Angolkisasszonyoknak is ezt a mondatot választja életformának: egyet hirdessetek és éljetez, „nekem minden kicsi, ami Istennél kisebb”. Ez hang! Ennek a hangja mellett megértjük a Mester szavát: „Ne gyűjtsetek kincset a földön” (Mt 6,19). Nem is tűnik ez nehéznek, aki repül, az nem súlyokat cipel. A „gépből” a vezető Istenhez röppenni pedig annyit jelent: Isten természetének erejét felszívni, ebben gazdagodni és ebből életet teremteni, vagyis odajutunk, hogy ez az említett képzelet fantázia erejével feltárja az ember lelke előtt azt a csodás nagy jövőt, amely beláthatatlan távlatlaltal egyre zengi, dalolja énekét az élet vég nélküliségéről. – Képzeletben sem hitte volna el egy jó görög Empedoklész, hogy egy kis ércdarabban olyan tulajdonság van, hogy ennek megbontásával 20-30000 lakosú várost egy évig ellátja közmüvel... Csak 40 évvel ezelőtt mondta volna valaki, a Lipótmezőre szállították volna. Ma nem csodálkozunk ezen. Hol vagyunk? Érezzük, hogy az emberi szellemnek fenséges kibontakozási időszakában, amikor azt merem mondani, hogy nekem ez is kevés, én ennél több vagyok, én a végnélküli Isten fia vagyok. Eltemettük a múltat, de az örök értékeket magammal viszem. – Íme, eljutottunk tehát oda, hogy megállapíthassuk: ha te ember helyesen akarod vezetni az életedet, tarts konziderációt, befelé nézést, önértékelést, önlemérést és önátalakítást. Ha ezt prózában mondom, akkor azt mondom: vizsgálj meg lelkiismeretedet, sirasd meg a bűnöd, bánd meg,

változtass életeden és élj krisztusi életet. Azt szeretném, ezt a kis mondatot jegyezzük meg és értéke-
sítsük a nagybőjt szellemében.

Ha ez így meglesz, akkor előáll az a befejező gondolat, amelyet mindenkinek a lelkébe akarok
vésni: a múlt kísértő erő, a jövőt szolgálja. Oscar Wilde-ra gondolok, akinek erkölcsi hitványsága mi-
att angol ember nem fogott vele kezét, megírja az élettörténetét a „Dorian Gray”-ben és azt írja, hogy
tulajdonképpen az élete szennyét látja... Bölcsen állapítja meg. Amikor meghalt, nézik a képet, senki
sem látott rajta szennyet, csak akinek a lelkiismerete kivetítette a saját szennyét. Miért hozom ezt pél-
dának? Ha a mi múltunkat konsziderációval feltárjuk magunk és Krisztus előtt és megbánó lélekkel
elzengjük a Miserere-t és a De profundist-t, akkor olyan csodálatos változás történik, hogy az életün-
ket új fejezettel kezdjük, mert befejezzük a máig terjedő múltat, és Krisztus kegyelmével újjászületik a
holnap induló jövő. Legyen ez az egy szó mindenkinek innen vitt emléke: nincs szentebb útítársunk,
mint az emlékezés, a **konszideráció** felvetette múlt képe. Vigyük ezt szeretettel társunknak és látni
fogjuk, hogy ez mindig megszólal mellettünk, figyelmeztet, int, továbbirányít azért, hogy ami kísért a
múltból, az temetessék, és ami pedig jövőendő földi boldogságban, örök élet kiteljesülésében, az le-
gyen örök tartalma, élettartalma lelkünknek.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Mit érek?

(Erkölcsei beszéd: Valor vitae)

„Állandóan az Úrra tekint szemem, mert ő húzza ki lábamat a törből” (Zsolt. 24,15). „Tekints re-
ám és irgalmazz nekem, mert elhagyatott és szegény vagyok” (Zsolt. 24,16).

Bev.: Magam értékelése – örök kérdésem. – De igazi megmérésemet az Isten végzi. Azért fohász-
kodom hozzá mondván: „Judica me!...” – Milyen magam ítélete önmagamról?

1. Tövíses életúton járok...

a) Tépdesnek az élet tövisei. Ezért sóhajt Uram hozzád lelkem: „És lelkem nagyon szomorú,
Uram, még meddig késlekedel?” (Zsolt. 6,4).

b) Tőled várom segítő kezed munkáját. Tudom, hogy elhagyatott vagyok. „Tekints reám és irgal-
mazz nekem, mert elhagyatott és szegény vagyok” (Zsolt. 24,16). Tudom, hogy segítesz rajtam. „Hoz-
zád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek; ne hagyj, hogy megszégyenüljek” (Zsolt.
24,1-2).

2. Elhagyatottan barangolok.

Életutamat Te jelezted, de eltévedve más felé vettem utamat. Így:

a) Magamra maradtam – bűneimmel. Ezért sikong Hozzád lelkem: „Hajtsd hozzám füledet, siess,
szabadíts meg. Légy oltalmazó Istenem és menedékhelyem, hogy megszabadíts engem. Mert erőssé-
gem és menedékem vagy, ten nevedért légy vezérem és viseld gondomat. Ments ki ebből a törből, me-
lyet ellenem titokban felállítottak, hiszen te oltalmazóm vagy. Kezedbe ajánlom lelkemet, ments meg
engem, Uram, igazság Istene!” (Zsolt. 30,3-6).

b) Csak ellenségeim kísérnek. „Mert ellenségeim körülkerítenek, bezárják kövér szívüket, szájuk
ontja a kevélységet. Kivetettek, s íme körülvesznek, reám szegzik szemüket, hogy földre terítsenek,
reám lesnek, mint a prédára készoroszlán, s mint a rejtekhelyén meghúzódó oroszlánkölyök” (Zsolt.
16,9-12). De Te mellém állsz és biztos lesz életem. Szerető lelked jósága miatt magamra alkalmazha-
tom szent ígédet: „Boldogok, kiknek gonoszsága bocsánatot nyert, és kiknek bűne el van takarva!
Boldog az, kinek az Úr nem tudja be vétjét, s akinek lelkében nincsen csalárdság!” (Zsolt. 31,1-2).

Bef.: Magam ítélete – így felelt a kérdésre. A Te szereteted – megemelésre valónak ítélt engem!
Hála, hála szent nevednek!

2. (Introitus) beszéd: Kiben remélhetek?

(Erkölcsei beszéd: A remény gyökere)

Bev.: Ingadozó és kétkedő lelkem merre fordulhat bizakodó hittel? Világ felé, vagy Teremtője felé

kell-e fordulnom?

1. Reménycsillagom Te vagy!

A tengeren járók útmutatója az égbolt csillagvilága. A sarkcsillag teljes biztosan áll és irányít.

a) Életem útmutatója Te vagy. „En vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

b) Életem biztatója és segítője Te vagy. Ezért bizakodva kiáltok Hozzád: „Add, hogy ösvényeiden szilárd léptekkel járjak, és meg ne inogjon a lábam. Kiáltok, hisz te meghallgatsz, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg szavaimat” (Zsolt. 16,5-6). Igaz ez a szent ígéd: „Jobb az Úrban bízni, mint emberben reménykedni. Jobb az Úrban bizakodni, mint fejedelmekben reménykedni” (Zsolt. 117,8-9).

2. Diadalmas életcéloim is Te vagy!

Mi az én életutam? Földi paradicsom teremtés a kötelességem, hogy így az örök paradicsom örömeinek **előízét** élvezzem.

a) A földi élet boldogságát is elérem. De mikor? Ha életemre áll az Írásszava: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3).

b) Az örök boldogságot birtoklom, ha életemmel értékesítem az apostolszavát: „Most azonban föl szabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek. Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet” (Róm. 6,22-23).

Bef.: Életem irányát szabja meg a királyi Zsoltáros szava: „Hozzád emelem, Uram, lelkemet” (Zsolt. 24,1). Mi lesz az eredmény? „Az Úr az én pásztorem, semmi sem hiányzik énnekem. Legelőhelyen megpihentet, üdítő víz mellé vezet, és felüdíti lelkemet. Helyes ösvényekre vezérel önnön nevének kedvéért” (Zsolt. 22,1-3).

*

1. (Oratio) beszéd: Jobbod ereje segítsen!

Bev.: Hozzád emelkedik karom és lelkem.

1. Kérő szavamat hallja a lelked.

2. Jobbod ereje segítse életemet.

Bef.: Erős az Isten karja, és így biztos az ember élete.

*

1. (Graduale) beszéd: Mit láttam?

(Erkölcsei beszéd: Amit látok...)

„Uram, teljes szívemből dicsérlek, hirdetem minden csodatettedet... Mert ellenségeim meghátráltak, színed előtt meginogtak s elpusztultak” (Zsolt. 9,2 és 4).

Bev.: Életem történetében láttam emberek művét és isteni döntéseid erejét. Az emberek sokszor gögösen ellened és ellenem fordultak, de a Te hatalmad mindenekfelett győzedelmessé lett. – Mit láttam?

1. Gyengékké lettek a vakmerő emberek.

a. Egyesek gögje is megtört. „...ellenségeim meghátráltak, színed előtt meginogtak s elpusztultak” (Zsolt. 9,4).

b) Népek gonoszsága is összeomlott. „Az ellen kardja végleg lehanyatlott, romba döntötted városaikat, miként a hang, úgy tűnt el emlékük” (Zsolt. 9,7). – Fohászunk is ez legyen: „Kelj fel, Uram! Ember ne legyen elbizakodott, színed előtt ítéletre kerüljenek a nemzetek. Rendelj, Uram, följük törvényhozót, hadd tudják meg a nemzetek, hogy csak emberek!” (Zsolt. 9,20-21).

2. Erősnek bizonyultak az isteni cselekedetek.

Isten terve – örök. Ember kötelessége – az isteni tervek szolgálata. – És ha **nem** így járt el az ember?

a) Akkor ítéleted – cselekedet. Igaz lett az Írás szava: „Megdorgáltad a nemzeteket, s az istentelen elveszett, eltörölted örökkön örökre nevüket” (Zsolt. 9,6). Miért járt ez az ítélet? Mert nem járta az ember az isteni ösvényeket.

b) És akkor: szerető ítéleted – életem **teljessége** leszen. „Szüntelenül magam előtt látom az Urat, hisz ő áll jobbomon, hogy meg ne inogjak. Örvend is a szívem, ujjong is a nyelvem, sőt testem is reménységben pihen: mert nem hagyod az alvilágban lelkemet, s nem engeded, hogy romlást lásson szented. Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, és jobbodon mindvégig gyönyörűségem leszen” (Zsolt. 15,8-11).

Bef.: Ismételve kérдем: mit láttam? Ember gyengeségét és Isten végtelen erejét.

*

2. (Tractus) beszéd: Mit tesztek?

(Erkölcsei beszéd: Az emberi cselekedetek)

„Hozzád emelem szememet, ki az égben lakozol. Íme, mint a szolgák szeme Uruknek kezére, mint a szolgáló szeme úrnőjének kezére, úgy tekint az Úrra, Istenünkre a mi szemünk, míg rajtunk meg nem könyörül. Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk, mert a megvetéssel felette jóllaktunk!” (Zsolt. 122,1-3).

Bev.: Bajaimban és lelki rázkódtatásaimban mi a helyes teendő? Mit tegyek?

1. Felébredtem reményemet.

A bajok baja mindig –a lelki letörtség. Az emelkedés útja – az újból való nekilendülés. – Hogyan kell ezt tennem?

a) Bízni akarok az Úr tanítva ígérő szavában. „És tiszta vizet hintek reátok, és megtisztultok minden szennyetektől, és minden bálványotoktól megtisztítlak titeket. És új szívet adok nektek, és új lelkét adok belétek; elveszem testetekből a kőszívet, és hússzívet adok nektek” (Ez. 36,25-26). Magamra is alkalmazom és saját életemet is ehhez irányítom.

b) És élni akarom isteni életemet. Bízom az Úrban. „Dicsérem az Istenigéjét, dicsérem az Urat beszédéért; az Istenben remélek, nem félek, ember mit árthat nekem?” (Zsolt. 55,11). Hiszem és remélem életem megdicsőülését. „Abban bízom és remélek, hogy semmiben sem vallok szégyent, sőt nyíltan megmondom, hogy Krisztus mint mindig, most is megdicsőül testemben – akár éltemben, akár holtomban” (Fil. 1,20). Magamra is alkalmazom!

2. Hogy lássam atyai jóságodat.

Az egész teremtés mutatja, hogy jóságos az Úr. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). De **velünk szemben** is ilyen az Isten.

a) Hiszen tulajdonai vagyunk. „Boldog az a nemzet, melynek Istene az Úr, az a nép, melyet tulajdonául kiválasztott!” (Zsolt. 32,12). Ezért nézi szeretettel a föld lakóját. „Nézi szilárd lakóhelyéről a föld megannyi lakóját” (Zsolt. 32,14).

b) Hiszen előtte hódolattal hódolunk. **Ezért** bátran bizakodhatunk jóságában, mert reánk is áll az Írás: „De ím nézi az Úr szeme azokat, akik őt félik, kik irgalmát remélik, és megmenti a haláltól lelküket, ő segít meg s oltalmaz meg minket” (Zsolt. 32,18-20).

Bef.: Ha tehát Istenhez emelem lelkemet, akkor egeből veszem segítségemet!

*

1. (Secreta) beszéd: Mit várunk az égi áldozattól?

Bev.: Az áldozat füstje az eget éri, hogy égi Atya kegyeit leسدje. – Mit kérünk az Úrtól?

1. Szentelje meg testünket.

a) Isten templomának őrizzük.

b) A jövő életforrásnak tekintsük.

2. És szentelje meg lelkünket.

a) Gondolataink legyenek isteniek.

b) Akaratunk legyen Istent akaró.

Bef.: Lehette ilyen **szent élet** mellett a bűn rabja az ember?...

*

1. (Postcommunio) beszéd: Ilyen táplálékra méltattál...

Bev.: Isteni eledelt vettünk, isteni életet élünk. – Mi lehet tehát utolsó fohászkodásunk?

1. Bűnök terhétől mentesíts!

a) Ez – a múlt „élményeire” vonatkozik.

b) És – a büntetés enyhítéséért eseng.

2. Életveszélyek ellen biztosíts!

a) Lelkiekre kell gondolni.

b) Egyéni életveszélyemre kell ügyelni.

Bef.: **Így** élve – mindig **isteni** marad az életünk.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumhoz fűzött beszédek

A mai vasárnap Evangéliumának szövege így szól: „Egy alkalommal kiűzött egy néma ördögöt. Amint az ördög kiment, a néma megszólalt, mire a nép csodálkozott. De néhányan megjegyezték: „Belzebubnak, az ördögnek fejedelme segítségével űzi ki az ördögöket.” Mások próbára akarták tenni és égi jelet követeltek tőle. Ő azonban átlátva gondolataikon így szólt hozzájuk: „Minden önmagában meghasonlott ország elpusztul és ház házra omlik. Ha tehát a sátán önmagában meghasonlanék, hogyan állhatna fönn országa? Azt mondjátok, hogy Belzebubbal űzők ördögöt? Ha én Belzebubbal űzők ördögöt, fiaitok kinek a segítségével teszik? Ezért ők lesznek a ti bíraitok. De ha én Isten ujjával űzők ördögöt, akkor elérkezett hozzátok az Isten országa. Amíg az erős ember fegyveresen őrzi házát, biztonságban van a vagyona. De ha egy erősebb megtámadja és legyőzi, elveszi fegyverzetét, amelyben bízott és a zsákmányt elosztja. Aki nincs velem, ellenem van; aki nem gyűjt velem, szétszór. Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, pusztá helyen jár és nyugalmat keres. Ha nem talál, azt mondja: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, kisöpörve és földíszítve találja. Erre elmegy, hoz magával hét más lelket, magánál gonoszabbat. Bemennek és ott laknak. Annak az embernek sorsa pedig rosszabbra fordul, mint előbb volt.” Még beszélt, amikor egy asszony így kiáltott a nép közül: „Boldog a méh, mely téged hordozott és az emlő, melyet szoptál.” Ő azonban hozzáfűzte: „Boldogabb, aki hallgatja és megőrzi Isten igéjét” (Lk 11,14-28).

A mai Evangélium az **isteni Mestert kereső megszállottat** mutatja be. Érthető terület tehát, hogy az **igazság utáni vágyakról** szólunk. Majd ismét egy csodajeleket látunk. **Újabb fényvetése** ez Krisztus személyiségének kódében... Majd az Istent dicsérők serege magasztaltatik. Mi is szólhatunk erről. Végül a „boldogokról” és az „anyai kebelről” esik szó. Ez is téma lehet tehát.

a) *alcsoport: Az ember lelke az igazságok felé igényeskedik*

1. beszéd: A gonosz lélek hatalmának megtörését áhítozzuk

(Lelkünk ősi törtétese)

Bev.: Merre tör az ember lelke? Arra felé, ahonnan jött és ahonnan **ősi** tartalmát hozza. – A fa – a magasba tör, a virág – egék felé bontja szirmait... **Látszólag** ugyan a földből él, de valójában az égi Teremtőtől indul... – És az ember törtétese?

1. Nem „bilincsek hordozójává” akar silányulni – az anyagi világában.

A világ tárgyi teremtményei – önéletük fennmaradására törnek. Az ember ősértéke sokkal több ennél és alapjában **kettős** vonalat követ.

a) Érti az ember az **anyagi** voltát. Természetes érzés, mert „földbőlvéttetett”. Belőle él és rajta dolgozik. Sőt örömei nagy részét belőle veszi. Le akar tehát határolódni a földre. – Ez a törekvés olyan erős, hogy sokszor még a lélekvágyaival szemben is igényese a földieknek.

b) De érzi **szellemi** vágyát is. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). Istenhez akar emelkedni, de ebben a törtétesben előkészítő szárnycsapásait az értelem és akaratemelkedése adja. – Azt is mondhatnám: a lélek **szabadságát** áhítozza. Ez azután a lélek emelkedését szorgalmazza. – Örök törtétesünk: szabaddá lenni a világ kötelé-

keitől, sőt úrrá lenni rajta! – Istenatyánk szavaiból és teremtési céljából látjuk ezt. Ezért mondja: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

2. Mindezek után leszögezhetjük, hogy élettörtetésünk második nagy lendítő ereje: Az ember „Isten szabadjává” akar nemesedni – a szellem világában.

De ebben a szellemi világban hogyan él az ember? Vajon szabad-e az ember élet kialakulása?... Vajon „önrendelkező” lesz-e az ember?...

a) Figyeljük csak meg, hogy itt is – Istentől **függő** az ember. Olvasd az Írást: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

b) De ez a függés a szeretet alapján **szabadon** és **akarással** Hozzája fűződő. Olvasd csak a „bölcshölcsűk” szövegét: „Az okosok viszont lámpásaikkal együtt olajat is vittek korsóikban... Éjféltkor kiáltás hallaszott: Jön a vőlegény! Menjetek ki elébe! Erre a szűzek mind fölkeltek és rendbehozták lámpásaikat” (Mt 25,4 és 6-7). – És van ennek értelme? Feltétlenül. Mégpedig az, hogy az „erkölcsi világban” is **rabláncra** fűzni akaró gonosz lélek felett **diadalt arat: akaratit odahajlást eredményez a jó-ságos Szeretet.**

Bef.: Zárógondolatunk legyen az az igazság: oda tör a lélek, ahonnan érkezett. Egek küldötték és egek várják. Csakhogy a **földi zarándoklás** hűség és szolgálatot teljesítő életmunkája után. Ebben pedig döntő: győzze meg, gyűrje hatalma alá a földieket, bontsa ki lélekmunkával életének minden tehetségét és így az „istenivé nemesedés” tökéletességével kopogtasson az örök kapukon! – Itt ezt fogja hallani a győzelmes ember: „Jól van, te hűség, derék szolgál! – mondotta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” /Mt 25,23/.

2. beszéd: Csodavárás – az összeomlás esetén

(Erkölcsi beszéd: Mindenütt kifakad – Isten virága)

Bev.: „Virág – a romokból”. Ezt a képet festette Molnár C. Pál az elpusztult Központi Szeminárium újjáépülés előtt álló egyik ablakmintájára. – Mit jelent ez a jelkép?

1. Elesettségünkben is – emelkedésre törünk.

Az élet ősi lendületét akarja meghirdetni.

a) Emberi szemmel látjuk és könnyezve siratjuk életünk romjait. Fáj a pusztulás és érték elkallódása. „Mert olyanok lesztek, mint a lombját vesztett tölgy, és mint a kert, melynek nincsen vize. És erősegetek olyan lesz, mint a csepű hamva, és művetek olyan, mint a szikra; mindkettő egyszerre lánggra lobban, és nem lesz senki sem, aki eloltsa” (Iz. 1,30-30).

b) De a romok ellenére is feltűnnek előttünk a szebb jövő kontúrjai. A képzelet nem pihen. Az Urat így rajzolja: „Folyókat fakasztok a magas dombokon, és forrásokat a rétek közepén; vizek tavaivá teszem a sivatagot, és vizek tavaivá a járatlan földet” (Iz. 41,18). A dolgozni akaró lélek terveket lát és alakít. Szinte így áhítózik: „Oly útra vezetem a vakokat, amelyet nem ismernek, és olyan ösvényeken járatom őket, melyekről nem tudtak; világossággá teszem előttük a sötétséget, s a göröngyös utakat egyenessé. Ezt teszem velük, és nem hagyom el őket” (Iz. 42,16). Ez az elemi és ősi lendület.

2. Felerősödésünkben csodavárással is bizakodunk.

A látó és levert lélek csak könnyekre fakad, a bizakodó és keményen megfeszülő – teremtővé létszen.

a) A romok mélyén ott a televény. Ezt tudom – Isten szavából és tettéből. „Lesnek reám a bűnösök, hogy elveszítsenek, de én bizonytalanságaidra figyelek. Látom, hogy minden dolog véges, legyen bármily tökéletes, de a te parancsolatod bizony megmarad” (Zsolt. 118,95-96).

b) Ebből is kifakad az új és isteni élet. Ezt látom – Isten kegyelméből. Ezért mondja az apostol: „Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék” (2Kor. 10,17). Magam élete is ezt mutatja?... Igen! Csak nyomozd végig életed folyamán...

Bef.: A felépült Szeminárium is ennek a lélektételnek ténybeli igazolása.

3. beszéd: A Mester is részvételre gerjed

(Dogmatikus beszéd: Jézus – velünk érez)

Bev.: A Mester élete azt a fenséges valóságot vetíti elénk: **Jézus emberi természete igazi hatalom.** Érez és részvétellel érez. – És mi életünkben?...

1. Bennünket is részvétellel néz.

Életünk Isten szeme előtt teljes valóságban táruló könyv.

a) Látja – emberi bajainkat. Testieket... Lelkieket... Szellemieket... A Mester lelke ezt súgja: „Sajnálom a népet. Már harmadnapja kitaranak mellettem és nincs mit enniük. Nem akarom étlen hazaküldeni őket, hogy ki ne dőljenek az úton” (Mt 15,32).

b) Segítségre nyújtja kezét. **Érzi** belső törődöttségünket. **Segítésre** emeli – áldó kezét. „Majd mondá Dávid: Az Úr, aki megszabadított az oroszán mancsai meg a medve mancsai közül, Ő fog megszabadítani engem e filiszteus kezéből” (1Kir. 17,37). „Az evangélium ugyanis azért hangzott el a holtak előtt is, hogyha testükben emberi módon ítélet sújtja is őket, Isten kegyéből éljenek a Lélek által” (1Pét. 5,6).

c) És különösen, ha lelki a veszély. „Hogy ellenségeinktől megszabadulva félelem nélkül szolgáljuk őt” (Lk 1,74). – De mi fáj neki legjobban? A lélekelesettsége!

2. De az Isten velünk szemben is segítségére kész. Amikor **elvi** megállapítást tettünk, akkor gyakorlati és **magunkra vonatkozó tételeket** is kell tudnunk. – Mik ezek?

a) Az én küzdelmemet is tudja. „Csalfább a szív mindennél, és kifürkészhetetlen: ki ismerheti meg azt? Én, az Úr azonban kivizsgálom a szívet, és kikutatom a veséket. Aztán megfizet kinek-kinek az ő útja szerint, és cselekedeteinek gyümölcse szerint” (Jer. 17,9-10).

b) Az én életemet is segíti. „Júda királya házának pedig ezt mondjad: halljátok az Úr igéjét, Dávid háza! Így szól az Úr: mondjátok igazságos ítéletet reggel, és szabadítsátok meg az erőszakkal elnyomottat az elnyomó kezéből” (Jer. 21,11) és: „Az Úr azonban mint hős harcos áll mellettem. Ezért elbuknak, kik üldöznek engem, erejüket veszítik és nagyon megszégyenülnek, mert mitsem értek el örökös, soha el nem múló gyalázkodásukkal!” (Jer. 20,11).

c) Az én üdvözítésemet is szorgalmazza. „De miután kiteptem őket, hozzájuk fordulok, megkönyörülök rajtuk és visszavezetem őket, mindenkit a maga örökrészébe és mindenkit a maga földére” (Jer. 12,15). – Röviden: **testvérévé** emelt és így **Atyjához** segít.

Bef.: Hol itt az isteni kinyilatkoztatás? Abban a szent tényben, hogy **emberi természetével** is hajlik felém az Úr Jézus Krisztus.

4. beszéd: Az ördögűzés csodájának várományosai lehetünk

(Dogmatikus beszéd: A gonosz lélek hatalma)

Bev.: Írásunk több helyütt szól a gonosz lélekről. – A „**tagadás lelkének**” mondja, mert tudatos szembeszálló az isteni Fenséggel. – És velünk való kapcsolata?

1. Uralmat akar szerezni lelkünk felett.

Teremtéséről azt tanítja az Egyház, hogy tisztább szellem és kivételes adományok hordozója.

a) Van tehát szellemi ereje. Még olyan is, amely Istennel szembeszáll... „Az angyalokat is, akik nem őrizték meg méltóságukat, hanem elhagyták lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken sötétségben tartja” (Júd. 6). Még inkább olyan, hogy velünk harcban áll.

b) Van lehetősége. De ki adta ezt neki? A Teremtő – **jóra**. De ő felhasználná – **rosszra**. Próbátésre – engedi az Isten (Jób).

c) Van itt-ott győzelem. Gyenge az ember, itt-ott győzelmes a gonoszszellem. De csak kik felett? Akiket elkápráztat a külsőségekkel dolgozó gonoszszellem. Végső győző: „Ezzel szemben még Mihály főangyal sem mert káromló ítéletet kimondani, amikor az ördöggel Mózes teste miatt vitatkozott és viaskodott, hanem azt mondta: „Büntessen téged az Úr!” (Júd. 9).

2. De győzedelmes az Isten mindenké felett.

Az üdvtörténet ezt bizonyítja. – De miképpen?

a) Krisztus – Maga életével. „Takarodj sátnál! Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” (Mt 4,10). Megkísértése, földi hatalommal való kecsesgetése, Péter beszéde: „De ő hátrafordult, tanítványaira nézett s így korholta Pétert: „Takarodj előlem, sátnál! Emberi módon és nem Isten tervei szerint gondolkodol” (Mk 8,33). – Mindig győz a Mester.

b) Krisztus – küldöttjének művével (Egyház!). Egyházát is harcba, küzdelemre indítja. „Ki fognak zárni titeket a zsinagógákból. Sőt eljön az óra, mikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy szolgálatot tesz Istennek” (Jn 16,2). „Simon, Simon, a sátnál kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát” (Lk 22,31). – Nehéz sor a „**hánykódó hajó**” élete, de mindig diadalmas a partraszállás.

c) Krisztus – hűséges papjának áldozataival. Minden igehirdető, áldozatot bemutató és megszentel-

lés eszközeit nyújtó – diadalmas ember. Apostolok és tanítványainak vértanú halála is erre vall.
Bef.: Magunk is elúzhetjük; de hatalom erejével Egyházam úzi messze!

5. beszéd: A diadalmas ember lélekképe

(Pedagógiai beszéd: Milyen az Isten áldotta ember lelke?)

Bev.: A gonosz feletti győzelem az emberi élet legnemesebb értéke. – De milyenné lesz az Isten áldotta győzedelmes ember lelke?

1. Erényfüzérékkel ékített.

A lelki megújulás két vonalára kell gondolni:

a) Negatívum – mentes a bűn szennyétől. „Amikor odaér, kisöpörve és feldisztívta találja (házát)...” (Lk 11,25). Temettetik a múlt...

b) Díszített – az erények virágaival. A jót akarás – tavaszvirulás... Nemes készségekkel, erényekkel telített a lélek. Sőt **életerényekké** bontakozik a sokszépséges készség.

2. Nagy tettekre képesített.

Milyenek az ember nagy tettei?

a) Nagy világnak szóló művek? Ezek – értékek, de **kifelé** hatók. De mulandók. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

b) Magunk alakításában? Ez nagy érték, mert **befelé** törés. Ámde ezt is a halál réme fenyegeti.

c) De Isten előtti értékben? Ezek mindenen feletti, mert – **egyekbe törnek**. Lényeg: természetfeletti kegyelem legyen a gyökér. „Annak ugyanis, aki Istenhez járul, hinnie kell, hogy létezik s hogy megjutalmazza azt, aki őt keresi” (Zsid. 11,6). A végesből a végnélküli életbe törés! „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Milyen ez a kép? Derűs, mosolygó; olyan, mint a „mosoly országa”.

6. beszéd: Az Istent dicsérő nyelvek oldója

(Pedagógiai beszéd: Az Isten áldotta nyelvek szava)

Bev.: Az Isten elhallgattatja a sátán szavát és megoldja az isteni ember ajkát. – Mit végez most az így áldott emberi ajak?

1. Dicséretre nyílnak a néma ajkak...

Mindenségnek egyetemes célja: dicsérni az Urat. És az ember?

a) A megtisztult lélek – csodás fényben látja az Istent és az égieket. „Hitük láttára Jézus így szólt: „Ember, bocsánatot nyertek bűneid”... A szemük láttára tüstént fölkel, fogta ágát, amin feküdt, és Istent magasztalva hazament. Erre valamennyien szinte magukon kívül dicsőíteni kezdték Istent, és félelemmel eltelve mondogatták: „Csodadolgokat láttunk ma!” (Lk 5,20 és 25-26).

b) A „feloldott nyelv” túlsordulva dicsőíti az egyek Istenét. Miért? „Dicsérd lelkem, az urat, amíg csak élek, zsoltárt énekelek Istenemnek, amíg csak leszek” (Zsolt. 145,2). Mert a boldogság – túlsorduló.

2. Egységig hatolnak a szent akkordok.

Az éneklő és daloló boldog és boldogságot terjeszt maga körül. „Boldog, kinek segítője Jákob Istene, kinek az Úrban, az ő Istenében van reménye!” (Zsolt. 145,5).

a) Orpheusz – a köveket is megindítja...

b) „Isten dalosa” – az embereket indítja. Erről a „szent dalról” mondotta Glattfelder püspök Ottokár püspök temetési bevezető szentbeszédében: „az Úrdalosa elzengte utolsó dalát”.

c) „Isten dalosának dala” – egyek országát is megindítja. Oda száll az égi Atya elé, hogy onnét áldást hozzon a föld emberének!

Bef.: Legyen lant a nyelved, és pengetője az isteni lelked!

* *

b) *alcsoport: A Mester Személye... Krisztus Személyének újabb fényvetése*

Ismételten, további tételként kínálkozik a **Mester Személye, szavainak ereje**, mindenkihez szóló szava, a **gonosz feletti diadala**, a **diadalnak kihatása**, az **Isten dicsérete** és **Krisztus Személyének**

újabb fényvetése... Itt csak röviden indítjuk a kérdést...

1. beszéd: A csodák Mestere

Bev.: Mít mutat az evangéliumi csoda?

1. Ura az élettelen természetnek.

„Határt szabta a vizeknek, melyet át nem léphetnek, hogy ne borítsák el ismét a földet. A forrásokat a völgyekbe eresztet, hogy folyjanak a hegyek között a vizek” (Zsolt. 103,9-10).

2. Ura az embernek.

„Uram, mily nagyok a te műveid! Bölcsességgel teremtetted valamennyit... Mindezek tőled várják, hogy megadd nekik idejében edelüket. Ha adsz nekik, felszedik, ha megnyitod kezedet, jóllaknak javiddal mind” (Zsolt. 103,24 és 27-28/).

Bef.: És mit váltson ki belőlem? – Hódolatos hitet.

2. beszéd: A látás és a hit

Bev.: Szemek – és lelki szemek...

1. Egyiknek az emberi érzéklés az alapja.

„Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

2. A másoknak az isteni szó a biztos gyökérzete.

„Miatán többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

Bef.: De melyik az igazi?...

3. beszéd: Námán és Elizeus

Bev.: De kiket segít meg az Isten?

1. A pogányhoz is ellátogat az Isten.

„Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,29).

2. A pogányhoz is segítséget küld az Úr.

„Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16)

Bef.: Isten szerető segítése – egyetemes. Mindenki – ember, és így mindenki – Isten fia.

4. beszéd: Az erőt mutató Igazság

(Dogmatikus beszéd: Krisztus – az Igazság)

Bev.: Aki a Mestert kereste, az az Erőt, az Igazságot áhítozta. – Ha találta, akkor az Írással így ujjong: „Atyám vagy te, én Istenem, és szabadítóm kőszirtje!” (Zsolt. 88,27). – Igaz, hogy ködben állt sokáig, de életének egy-egy fellobbanása – élettartalmának kivillantása. – Mít mutat a mai evangéliumi csoda?

1. Csodás erőre vall a gyógyítás hatalma. A természet törvényeit dönti és **következetes erőnek tudja az ember.**

Ezért hódol is előtte. De a **felettük uralkodó Hatalmat** a Teremtőjükben keresi.

a) Ha tehát változást mutat a törvény, akkor vagy az Isten szava parancsol... Gondolj a beteg gyógyulására. „...ha én Isten ujjával üzők ördögöt, akkor elérkezett hozzátok az Isten országa” (Lk 11,20).

b) Vagy Isten követének közvetített ereje intézkedik. Gondolj az isteni követek csodatetteire. „Az Úr együttműködött velük és tanításukat csodákkal kísérte és hitelesítette” (Mk 16,20). Ezért hódol az ember az Isten és küldötte előtt.

2. De végül is Istenre utal a csodatevés.

Mít mutat a csodatett?

a) Elhallgat a sátán.

b) Mert szólt – az Isten. „Ha én Belzebubbal űzők ördögöt, fiaitok kinek a segítségével teszik? Ezért ők lesznek a ti bírálóitok. De ha én Isten ujjával űzők ördögöt, akkor elérkezett hozzátok az Isten országa” (Lk 11,19-20).

c) És hálából dicséretet zeng az ember. – Minden csoda, de a kafarnaumi százados csodája után ezt írja az Írás: „Félelem szállta meg mindnyájukat és áldani kezdték az Istent” (Lk 7,16).

Bef.: De mikor lesz **igen boldog** az Istent dicsérő ember? Akkor, ha **életté** lesz benne a hálás szeretet dala!

5. beszéd: **Diadalmat arat – a tevékeny gonosz felett**

(Erkölcsei beszéd: A gonosz szellem is engedelmes)

Bev.: Néma a gonosz – az **Igaz**, a **Jóság** hódolatában. De ha győz a Jóság, akkor hálás dicséretre nyílik a néma ajak. – Hogyan van ez a mi életünkben?

1. Lélekmegezállás a lélek némaságának oka.

Mi a gonosz lélek vágya?

a) Lekötni – a földiekhez.

b) Rabbá tenni – a földiekben.

c) Vakká és némává tenni – a lelkiekben. Ez a szolgaság szolgasága!

2. „Isten-bevonulás” – a lélek daloló diadala.

Hát az Isten is bevonulhat hozzánk? Az a lényeges és legnagyobb kincsünk. Át kell élnünk:

a) Alapban – képmásai vagyunk.

b) Krisztus tanítása szerint **templomai** vagyunk. „Nem tudjátok, hogy Istentemploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

c) Életünk tapasztalata szerint „Isten dalnokai”, „élő hangszórói” vagyunk. „...tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,20).

d) És azután akkor vagyunk igazán boldogjai, ha áll reánk ez az Írás: „Boldog az a szolga, ha ura megérkezésekor ebben a tevékenységben találja. Bizony mondom nektek: egész vagyona fölé rendeli” (Mt 24,46-47).

Bef.: Ahol azután az **Igazság** és **Jóság** lakozik, ott diadalmas éneket zeng az Isten dalnoka.

6. beszéd: **A Mester csodás erőközlése**

(Dogmatikus beszéd: Krisztus tettei)

Bev.: Augiás istállójáról azt a mesét mondja a legenda, hogy folyó bevezetésével tisztította Herkules félisten. -De a legenda helyett kérdezzük: mit végez a lelkünkben az igaz Isten Egyszülöttje?

1. Tisztítja - a lélek fekélyeit.

Ember voltunk sok gyengeséget hordoz.

a) Természeti gyarlóságokat. – Végesség, eredeti bűn állapota.

b) Fellépő betegségeket. – A természetes élet velejárója. Gondolj Jób példájára.

c) Léleknyavalyákat. – Erkölcsi gyengeségek.

És mit tesz a Mester? Erősít, gyógyít és Istenatyához emel. „...ahol csak megfordult, jót tett és meggyógyította az ördögtől megszálltakat, mert vele volt az Isten” (Ap.Csel. 10,38).

2. Kegyelemmel díszíti – a megtisztult lelkeket.

Ez a munka és adomány Isten legnagyobb kegye.

a) „Új ember”-t terem. „Öltsétek magatokra az új embert, aki Istenhasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,24).

b) „Isteni ember”-t indít a földi életre. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek”(2Pét. 1,4).

c) „Isteni ember”-t fogad az örök otthonba. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Az Úr Jézus műve -az emberlelkek megnevelése és megszentelése.

7. beszéd: **Csodatettel erősíti „Isten küldöttsége” sejtetését**

(Dogmatikus beszéd: A csodatettek bizonyítéka)

Bev.: Isten ereje – a természetnek fensége és a természetnek fensége feletti – uralom. Jézus élete ennek sugárzása. –Kit tartunk igazán **Isten Szentjének?**

1. Aki győz a gonosz felett.

a) Itt azután nincs szó arról, hogy magában győzzön, mert itt csak isteni életnek pozitív sugárzását látjuk. Ez maga – Jézus különleges „Istenhez tartozandóságának” jele. „Ha pedig ítélek, ítéletem érvényes, mert nem vagyok egyedül, hanem én és aki küldött engem: az Atya” (Jn 8,16).

b) De mások gonoszsága felett is győzelmes. – Megbocsátja a bűnöket. „Fiam, bocsánatot nyertek bűneid” (Mk 2,5).

c) Végül meggyőzi magát a gonosz szellemet. Saját kísértése és a „megszállottak élete”... „Egy alkalommal kiűzött egy néma ördögöt. Amint az ördög kiment, a néma megszólalt...” (Lk 11,14).

2. Annak lényegi értéke csak az Igazság lehet.

Az igazság – a valósággal való egybecsengés. De itt nem elmélet és valóság kérdése szerepel, hanem a **Valóság** maga árasztja döntő erejét.

a) Jézus az Igazság. „Szereted az igazságot, gyűlölöd a gonoszságot, azért kent föl téged az Isten, a te Istened az öröm olajával, társaid felett” (Zsolt. 44,8). „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

b) Igazság Maga az Isten. „Mert bőséges az ő irgalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2).

c) Isten – a földre szállt Igazság. „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

Bef.: Jézus fokozatosan bontja ki Önmagát az emberek előtt. A „színeváltozást” még elmondani sem szabad, de életvalóságát fokozatosan revelálni – isteni feladat.

* *

c) *alcsoport: Isten dicsérete*

Ennél az Evangéliumnál azért vethető fel ez a tétel, mert ezt a szöveget mondja az Írás: „... a nép csodálkozott...” /Lk 11,14/.

1. beszéd: Az Istent dicsérő ajkak

(Erkölcsei beszéd: Isten dicsérete)

Bev.: Füredi kérdező: kik dicsérik az Isten? Maga, felelte a kérdezőnek egyik hallgató. – De csak akkor, ha a világosabban látó szemek emberévé alakul az élete, mert ez az élet már magától dicséri az eget Urát! – Figyeljük csak meg a **látók** különféle típusait és így azoknak Isten dicséretét.

1. A felületet látó csak a szőlőkertet látja.

a) Látja a földjét és tudja a tőkéknek számát... Azt **elvárja**, hogy arányos legyen a termése.

b) Annak az embernek – **csak ajkán** csendül az Isten dicsérete, mert egyszerűen megállapítja a tényt és alig mond köszönetet érte...

2. A szőlőt dolgozva – az életcsodát látja. Ezek – **mélységlátók**. – De a jó szőlősgazda **sokkal** többet lát.

a) A tőkék zsendülését észleli.

b) A gerezdek fakadását látja. Itt már maga a **látott természeti csoda** is Istent dicsérő. Az **így látó** gazda pedig a tevékenyen dolgozó Isten előtt hajtja meg térdét és lelkét.

3. A csodás csordulásból lélekitalt érzők már – a léleklátók.

a) A **föld emberének** kedélyét erősítő ital-termést csodálja.

b) Majd az **égi ember** Isten adta **italának** – kegyelmi erejét imádja. Az **igazi látó** tehát a szőlőtöke nedűjét – a föld életlendületét teremtő isteni csodának látja és az isteni emberlélek erejét a szent hely túlsorduló itala égi kegyének tudja. – Mi lesz ennek az embernek Isten dicsérete? Az **ilyen látó** úgy él, hogy egészsélete legyen az Isten dicsérete.

Bef.: A megvilágítás csodájában dolgozik az Isten, és a megvilágított ember lelkéből és életéből kicsendül: szent, szent, szent a seregek Ura, Istene!

2. beszéd: Hogyan dicsérhetjük az Istent?

(Erkölcsei beszéd: Isten dicséretének módszere)

Bev.: Isten teremtette ember lelke földi keretben kezdi életét, de valóban Istenhez irányítja minden cselekedetét. A cél – befolyást gyakorol az egész életre. – Hogyan leszünk mi Isten állandóan zengő földi „hárfanépe”

1. A hangunk dalával és imáival.

a) Imádkozó lelkünk égbetörésével. „Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved” /Mt 6,9/.

b) A „kétszeres ima” dalaival. „Dicsérjétek az urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1-2).

2. Fokozatosan tökéletesedő életünkkel.

Ebben van:

a) Földi, anyagi és szellemi tökéletesedés. Ez uralom – a föld felett. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá” (1Móz. 1,28).

b) Lelki és természetfeletti tökéletesedés. Ez megvalósítása a Mesterparancsának: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5, 48).

c) Örök életre szóló tökéletesedés. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Dalos madár – daloló ember tökéletesedésre induló és odajutó. – Ki ez? Istent dicsérő lélek!

3. beszéd: A jeleket váró nemzedék

(Dogmatikus beszéd: Minek hiszünk?)

Bev.: Ismétlődő az emberiség története. – Ezt keresik a Krisztust látók és hallók. – Miért? Mert hitünk alapozást kíván. – Hol találjuk ezeket az alapozásokat?

1. Erről szól az ószövetségi próféta.

A történelem könyvei sorába lépnek a szent iratok. Miről szólnak? Eljövendőről és részletes életjegyekről. „Miután többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

a) Valóban szoltak a próféták? Olvasd Izaiás, Jeremiás, Ezekiel, Dániel szövegeit.

b) De nem elég a szó, kell ide az emberi lélek készsége is. Ezért mondja a Mester: „Ez a nemzedék gonosz nemzedék: Jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás prófétáét” (Lk 11,29).

2. Ezt valósítja a Messiás munkája.

Az előrejelzés értékét adja – a beteljesedés. Ezt látni kellett és látni lehetett. – De hogyan teljesítette ezt a Mester?

a) **Múltban** – kifelé láthatóan végezte. A 33 év – ígéret teljesítés és csodás életbizonyíték.

b) **Jelenben** – befelé érvényesülően lelkünkben végzi. Most – lélekben végzi. Hitünk alapozódik a múlton, de épülhet a jelenen.

Bef.: Jézus **tetteinek** hiszünk! „Tudjuk, hogy igaz az ő tanúsága” (Jn 21,24).

4. beszéd: Az Isten dicsérete

(Erkölcsi beszéd: Isten dicsérete)

Bev.: Mivel dicsérheti az ember az Istent, amikor zengő beszédről emlékezik az Írás? Milyen dicséret lehet kedves Istennek? A felelet: **az Ő teremtette emberlélek tökéletesedése, az Isten-képzőbb kialakítása**, mert ez a mű dicséri legjobban az Alkotót.

1. A roncsolt lélekarc – Istentől való elfordulás.

Két ténnyel igazolom:

a) Egy íróval. O. Wilde: „Dorian Gray arcképe”.

b) Egy Írással. Júdás arcáról szol az, amely a **választottság ellenére** nem lett dicsérete a Mesternek... „Mikor Júdás, az áruló, látta, hogy elítélték, megbánta tettét és visszavitte a harminc ezüstpénzt a főpapoknak és a véneknek: „Vétkeztem, mondta, elárultam az igaz vért.” „Mi közünk hozzá? – válaszolták. A te dolgod.” Erre a templomba szórta az ezüstpénzt, aztán elment és fölakasztotta magát” (Mt 27,3-5).

Figyelem! **A tönkretett emberlélek „mestermű”, de nem dicséri az Urat.** Sőt! Minél tökéletesebb az Isten terve, annál szörnyűbb az **embertorzó**.

2. A tökéletesedő lélekarc – Isten felé való emelkedés.

Két tényvel igazolom:

a) Íróval. Ágoston, Hysmans és Papini... Vissza Krisztushoz! És **alakítandó** az istenarcú ember.

b) Írással, mely Isten szava. „Ha valaki újjá nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” /Jn 3,5/. Az újjászületettek pedig ragyogni fognak, mint a csillagok. – Lám! Életéjszakai sötétségének elűzői Istenházának élő lámpafényei, Isten szeretetének szent tüzei!... Ezek **dicsérők**, mert a tökéletes művek dicsérik az Alkotót.

Bef.: Ismét kérdés? Mi szüksége van erre a dicséretre Istennek? Bankár kérdés. A bevétel és kiadás rovataihoz illő... Mi szüksége van erre Istennek? Semmi! – mert Ő minden. – De vedd fel így a kérdést: mi szüksége van erre az embernek? A Mester feleli: „Boldogabb, aki hallgatja és megőrzi Isten igéjét” (Lk 11,28). **Ennek az embernek** van szüksége Isten dicséretére, mert így lesz ő az örök élet **élő csillaga** és a boldogságok boldogságának hordozója. Boldogságra teremtette az Isten, boldogságra segíti ígéréssel és kegyelmével a Mester. Boldog „csillag”-nak várja haza az ég és föld Ura!

* *

d) *alcsoport: Ki a föld boldoga?*...

Végőnék maradhat az Evangélium befejező gondolata, amely a **Szent Szűz** személyét érinti – lévén célzás az Evangélium utolsó mondataiban az Úr Édesanyjáról. Így tehát a Szent Szűz is alkalmas tételt adhat a mai szentbeszédnek. – Természetes, hogy itt **csak** a szent szövegben felvetett gondolat-hoz csatlakozhatunk (Boldog a méh stb...), mert a Szent Szűz témái a Boldogságos Szűz ünnepein és május hóra írt számtalan beszéd keretében található. Itt tehát csak **egy**, az Evangéliumban érintett tételt fejtegethetjük. – Az egész gondolatcsoportot ehhez a fő címhez fűzhetjük: **Ki a föld boldoga?**

1. beszéd: Emberi ítéletben – a Mester Édesanyja

Bev.: A felkiáltó asszony hangja ez: „Boldog a méh, mely téged hordozott és az emlő, melyet szoptál” (Lk 11,27).

1. **A Názáret otthona.**

2. **A Szent Család „Édesanyja”.**

Bef.: Ez az Édesanya – a család boldogítója.

2. beszéd: De boldogabb?...

Bev.: Lehet-e boldogabb valaki az Édesanyjánál? Fontos: ez kivételes adomány!

1. **Mi az Isten fiainak mondatunk.**

Ez egyénileg elérhető eredmény.

2. **Azért átvitt értelemben – boldogabbnak mondatunk.**

Bef.: Az Istenhez tartozás a boldogság foka. –Ebben egyéni útmutatást kapunk!

3. beszéd változata: Lehetünk-e boldogabbak?

Bev.: Lehetünk-e a Szent Szűznél, Szűzanyánknál boldogabbak?

1. **Fokozottabban és valóban – nem.**

a) Ő az Isten kiválasztottja.

b) Így tehát ezt soha senki meg nem közelítheti.

2. **De az asszony elgondolta anyai boldogságnál – igen.**

a) Az asszony gondolta „anya” fia dicsőségének boldogságos boldoga.

b) Mi pedig az isteni életünknek lehetünk boldogjai.

Bef.: De mi is **gyermek**eink lehetünk és így tárgyi boldogságának igazi részesei.

4. beszéd: Az Isten igéjének hallgatója

1. **Az Istenünk szól.**

2. **Az ember hallgassa.**

3. Az Isten boldogítja.

5. beszéd: Az Isten igéjének megtartója

1. Az ige csengő, égi szó.
2. Az élet néma és égbe törő tett.

*

– Majd a gondolat felvethető így is:

1. beszéd: Az Édesanyjához hasonlókká lehetünk-e?

1. Szűz Anyánk az emberek elseje.
2. Hasonlóan nagy Isten hűségese.

2. beszéd: Rendkívüli kincs a kiválasztottság

1. Édesanyai méltóság.
2. A megváltásba való bekapcsolódás.

3. beszéd: De a boldogságok boldogsága a „Hozzá-találás”

1. Vándorként indulunk – mindnyájan.
2. Krisztushoz találjunk – mindnyájan.

* *

e) Zárócsoport: Diákexhortációk

1. beszéd: Az erők harca

(Erkölcsi beszéd: A győzelmes erők)

Bev.: A nagy erőnek fölényes jelentkezése – ez a kicsinynek a megsemmisítése. Ez az ördögűzés filozófiája. A nagy erők előtt meggörnyednek a kicsinyek. A gyenge gátakat megsemmisíti a zúgó ár, a rossz falakat romba dönti a nehéz ostromágyú. Báruk próféta szavai jutnak az eszembe, ha az Isten erejére gondolok. Előtte meggörnyednek a hegyek... „Mert elhatározta az Isten, hogy alacsonnyá teszi a magas hegyeket mind, és az örök bérceket, és betölti a föld színéig a völgyeket, hogy bizton halad-hasson Izrael az Isten dicsőségére” (Bár. 5,7). – Íme az erő, amely előtt semmivé lesz az ellenséges erő. – Milyen erők hordozója az én lelkem?

1. Élhet bennem diadalmas erő.

a) „Si potuerunt hi et hae”... Én bírom! Én is akarom! Persze itt erkölcsi erőfeszítésekre gondolok. Nekem nem kell a sátán, nekem nem kell, ami alantas. – Az ördögtől megszállott, az erkölcstelen, az életében alantas ember. Ijesztőtípus. Az én típusom még a botlás után is Szt. Ágoston: ő a felkelő, a sátánt űzőember.

b) De győzhetem-e mindezt emberi erővel? Deus nobiscum... Velem az Isten... Elveszett Bárány vagyok, és mégis hív az Úr. De mikor annyiszor elhagytam... Elcsüggedek, gyengeségem tudatában leroskadok... – Jó helyen roskadsz, a Krisztus lábánál vagy! Ott nincs megaláztatás... Ott lehajol a Kereszt és felemel téged. Bőjt és ima – mondja másutt az Evangélium. Ezek a sátánűző hatalmak.

c) Végül mi ez valójában? **Önbizalom** és **bizalom** az Istenben. Mindkettő fontos. Krisztus így tesz egész életében, az apostolok is így tesznek az üldöztetés alatt. Mikor az utóbbit mellőzik, csak emberi erőre támaszkodnak, nem sikerül nekik a győzelem. – Belőlünk is ezen erők formálnak ördögűző lelkületet. A bizalom saját –és a bizalom Isten erejében. Confidite, ego vicit mundum. A halálra menő Krisztus szavaiból csendül a bizalom és erő hangja.

2. És elcsendesül lelkemben az alsóbbrendű erő.

a) A sátán lelke kísértett és kísérthet. „És mivel kedvére voltál az Istennek, megpróbáltatásnak kellett érnie téged” (Tób. 12,13). „Fiam, ha Istennek szolgálni kívánsz, légy állhatatos a jámborságban és az istenfélelemben, és készülj el a megpróbáltatásra!” (Sir. 2,1).

b) Sőt sokszor győzedelmeskedik. „Mindenki úgy esik kísértésbe, hogy saját kívánsága vonzza és

csábítja” (Jak. 1,14). A mi bűnös és könnyen hajló, gyarló természetünkben. Hibáinkban, kisebb nagyobb botlásainkban. Talán nemtörődömségünkben, amikor nem tud felrázni semmi. Talán durvalelkűségünkben, midőn csak a durva dolog köti le érdeklődésünket. Talán érzékiségünkben... Mikor csak az érzéki jó érdekel. Talán vallási gyakorlataink lanyha, kötelességszerű teljesítésében. – Ha gondos vizsgálatot tartasz magadban és ezt talárod: benned van a gonoszság szelleme. – Goethe halálos ágyán így fohászokodott: „Több világosságot!” Miért? Mert a sötétséget akarta elűzni. – Én azt mondom nektek: több erőt! Mert a gonosz erőket, a sötétség erőit akarjuk elűzni. Távozz sátán!... Isten jöjj közel!... Természetes és természetfeletti kegyelmedben. – „De profundis clamavi ad te, Domine!”... Mi is mélységből kiáltunk. Tua luce dirige... Fényt adj nekünk, mely sötétséget oszlat és amely utat mutat a homályban.

Bef.: Domine exaudi orationem meam. Adj erőt, állandó erőt, hogy vissza ne jöjjön a gonosz. Az én javulásom végleges legyen. Díszes legyen a lélek, az Isten hajléka. Domine exaudi orationem meam. Mélyedj magadba és hallani fogod a feleletet: „Pax tibi, fides te salvum decit”.

2. beszéd: Krisztus látásának akadályai

(Pedagógiai beszéd: Lelki előrejutásunk akadályai)

Bev.: A Krisztus látásához érzék, természetfeletti érzék kell. – Az érzék csak lehetőséget ad, s a lehetőségtől a valóságig hosszú út vezet. – A szem magában hordja a látás lehetőségét, a fül a hallását. De a horizonton innen meredező hegy kizárja a távolban fekvő dolgok szemléletét; a fülbe gyömöszölt vatta lehetetlenné teszi a hanghullám felfogását. – Biztos tételünk, hogy az emberekben legalább csírájában megvan a természetben túliakat kereső érzék. Akiben azonban kihalt volna, az úgysem indítható Krisztus keresésére. S mégis különös, milyen kevesen óhajtjuk látni, érezni és venni a velünk haladó élet Mesterét, a mi Urunk Jézus Krisztust. – Nézzük meg, vizsgáljuk meg lelkünket, mi az oka annak, hogy nem óhajtjuk látni, vagy mondjuk inkább így: kerülni akarjuk Krisztust?

1. Léleksziklák tömege.

Nézz bele a lelkedbe és azt fogod tapasztalni, hogy közted és Krisztus között ott áll valami **tárgyi** akadály. Mi ez? A bűn hegye, amelyet vagy nem akarsz elhordani vagy nincs erőd véghezvinni a megszokott munkát.

a) Belenézel a lelkedbe és követ, hegyé nőtt követ találsz ott. Kiemelkedik lelked simaságából s elállja a Krisztus látás útját. – **Nem akarsz** eltávolítani ezt az akadályt. Egyiktek a **kemény szívűség** sziklájára bukkan, és nem esik jól neki, ha a szentgyónás rámutat erre, s a gyóntató kalapácsapást mér erre a kőre. A második a **lustaság** lomhán terpeszkedő hordalékaira lel, s fájón érinti, ha az elhordásra biztatják őt. A harmadik látóköre előtt a **tisztátalanság Alpese** húzódik el, mely reánehezedik a törekvő lélekre s gátat emel a látásnak, és már nemcsak fájó, de piruló érzéssel is kell küzdenie, ha akár önmaga, akár más erre mutat. Pedig hallod az apostol szavát: „Vessetek el minden tisztátalanságot és mindenféle gonoszságot, s fogadjátok szelíd készséggel a belétek oltott ígét, mely meg tudja menteni lelketekeket” /Jak. 1,21/. Inkább mentegeti magát, hiszen talán nem is olyan rossz. Inkább távol tartja magától Krisztust, mert ezt vagy azt a hibát levetni, elhordani nem akarja. Viseli, de nem rázza le, mert tulajdonképpen mégis tetszik, kellemes neki.

b) Vagy nem tudod... Ez módszer kérdése. Talán a hiba ott van, hogy **csak** emberi módon próbáltad.

2. A munkavállalás gyengesége.

Az igazság ezen a vonalon mozog: balga lélek, mert nem kell a Krisztus, hanem kell a kedvenc bűn. Nem akarsz látni, mert szereted a bűnös magányt.

a) Vagy talán lelkedbe nézve nem bírod elhárítani a Krisztus keresésakadályait. Talán megértetted azt, hogy el kell hordanod a hegyet és simává kell tenned az Úr útját, de erőid gyengék, és elpuhultan abbahagyod a megkezdett munkát? Talicskát fogtál, ásót és kapát vettél a kezvedbe. Izzadtál, de ez az izzadság nem adott bátorságot a következő munkára, hanem elvérézése volt a munkakedvnek és kivétele az erőnek. Kimondtad a rettenetes és lenyűgöző: „nonpossum”-ot...

b) Így azután elégiát énekel az erő ritmusa helyett. Rettenetes ének, mert nyomán kél a sátán éneke, aki a napi Evangéliumban énekel és azt mondja: „visszamegyek régi hajlékomba!” – Azt hiszem, ilyen lélek sok van köztetek. Van bennük jóakarát, van bennük vágy a Krisztus látására, van bennük kikezdő erő a látást gátló hegyek elhordására, ígérnek is minden jót egy jól végzett szentgyónásban, de utána megroppannak erőik, s a tette kész karok erőtlenül hullanak alá. – Az első, akik nem

akarnak hegyet elhordani a lélek szemei elől, sohasem látják meg és sohasem vágyódnak a Krisztus után. A második csoportba tartoznak, akiket a gyengeség győz meg – újra kezdenek és végül is diadalt aratnak. De ha az első rászánja magát a hegy elhordására, mindjárt vágyat érez magában a Krisztus bírás után; a második, ha meg nem unja a titáni küzdelmet, a bukás és emelkedés váltakozó harcát, elérkezik a Krisztushoz.

Bef.: Vagy hegy meredezik lelkedben, vagy kitartó munkád hiányzik, s ez tart távol Krisztustól az Oltáriszentségben. Munkára fel! **Kikezdésre** az egyik, állandó **kitartásra** a másik. Nagy a cél, amit nagy küzdelem és sok lemondás létesít: a cél a Krisztus látás, Krisztus bírás égető, hajtó, ösztönző vágyakozása, mely lelki munkánkkal Istenben célhoz is fog érni.

3. beszéd: A lélektisztulás varázsvesszeje

(Erkölcsei beszéd: Hogyan fakasztható fel a lélektisztulás forrása?)

Bev.: A régi mese szerint vesszőt visz magával a vándor és bárhol azt mondhatja neki: „Terülj asztalkám!” – terített asztala lesz neki. Ha szobába vonul, rendet teremthet vele. Röpülnek a könyvek a polcra, az iratok a helyükre. A meszelő a falra. Rend és tisztaság terem a varázsvessző nyomában. Ez a gazdasszonyok ideálja lenne. – A valóságban ez persze nincs így. Gondot okoz a terített asztal, kitartó munka kell, míg rendet teremtünk egy rendetlen lakásban. Lassan, lassan mindennapos állandó erőfeszítésekkel végre célt is érünk. – Mindenki maga alakítja lakását. Szépíti, díszíti, porolja, javítja. Lassanként, egyenként szerzi be a bútorokat. A lélek világát is így alakítjuk, díszítjük, megszabadítjuk a hibáktól.

1. Fenyeget az újra beszenyeződés veszélye.

a) Csak lassan megy a munka.

b) Visszatérhet a gonoszság lelke. Az egyik diák azt panaszolja, hogy egyszerre nem megy. Hát bizony nincs varázsvessző. Fel akarja adni a reményt. Abba hagyok mindent!... De megy-e ez így a természetben? Csak lassú haladás útján fejlődik minden. Nagy érték már az, ha él a lélekben a takarítás, a rendezés, a jobbá változás vágya.

2. Nem hívogat a tisztaság lelke.

a) Szellőzetlen zúg, szennyes lakás is jó. Barlanglakók az ilyenek, hegyi pásztorok kunyhóinak alacsony nivójú lakói. Ilyen helyen az állat lakik az emberrel, vagy még hozzá így is megáll: állat lakik az emberben. – Ezeknek vágya se igen támad a felemelkedés után. Mit is akarnának? Az elsőt elhagyta, de egyre visszatér belé és uralkodik benne a sátán. – Hogy a gonosz lélektől megszabaduljon, mindkettőnek nagy a munkája.

b) A második típust felébreszteni nehezebb. Mert ez **alvó**. Fel kell rázni, lelkét rá kell nevelni, hogy lelkét maga alakítsa isteni minta után. Ezt meg kell tanítani, hogy mi a jó, mi az ártalmas. De milyen nehéz feladat ilyen alvajárókkal. Csak alszanak. Még menet közben is egyre botlik a lábuk. Az ilyen ifjú is hasonló ehhez. Alszik mélyen a lelkük. Esmék, jó cselekedetek nem ragadják meg őket. – Az első típus már az ébredés útján van, de újra meg újra zsibbasztó álomba merül. Ezért a felébredőnek is dolgoznia kell. Nincs megállás. Nem szabad átadni magunkat a csüggedésnek. Lassan, lassan eredmények lesznek. Szépül a lakás. Épül a ház. A földies ember isteni emberré válik. – A régi mese varázsvesszője lenne a kívánatos. De ez csak gyermekmese és a kényelmeskedők álma. Jöjjön a lélek felemelkedéséért, szabadságáért vívott munka szenvedélye. Ezt imával kell kérni. A cinikus lelkület megtörésével. Aki előtt semmi sem szent, az soha el nem éri. Szent és magas a cél, de nem elérhetetlen ábránd. Sőhajtozó el nem éri. Ne mondd soha: boldog az, aki így tud beszélni. Boldog az, aki így tud **cselekedni!**... „Menj és hasonlóképpen cselekedjél!” (Lk 10,37).

Bef.: Ha a varázsvessző nyomán egy napról a másikra nem is terül meg az asztalod, nem is nő ki ház a földből, de lelked meg-megújuló küzdelemben, erőfeszítésekkel kiűzi a gonosz lelket belőled, és tiszta lesz lelked palotája, melyben örömmel vesz hajlékot Krisztus.

4. beszéd: Láthatatlan vezetőink

(Erkölcsei beszéd: Az Isten adta természetfeletti vezetőink)

Bev.: A föld milliányi paránya, hegyei, tengerei, kisebb-nagyobb állatai között áll mint kiemelkedő sziget: az ember. Az öntudatlanság mérhetetlenségében, a csillagvilág távlatában, ahová már az értelem el nem hatol – áll és diadalmaskodik az **öntudat**. – A hit világa azután nagyobb távlatokat nyit,

az öntudat hatalmát nagyobbítva szellemi világról beszél. Angyalokról, ördögökről, kik valamiképpen nem mások, mint az öntudatnak test nélküli szellemi képviselői. – Vajon milyen a lélektartalmuk és milyen a hozzánk való viszonyuk?

1. Ők a tökéletesebb szellemek.

A csupán szellemi életet élő öntudatos lények mintegy felettünk állnak. Látják tetteinket... vezetik lépteinket (Ráfael!).

a) Az **angyalok lelkében** velünk rokongondolatok kelnek, ennek kifejezését juttatják a Végtelen Személy, az Isten felé. Mikor azt mondjuk, hogy a jó angyalok imádkoznak értünk és a jóra intenek, akkor más szóval azt a gondolatot akarjuk kifejezni, hogy az angyalok lélekhárfája az én nemes megnyilvánulásaimmal, természeti hajlamaimmal egybecsengő és az „életdal” együttesével száll az égi Atya elé...

b) A **gonosz szellem** szerepe a hit világánál valamiképp hasonló ehhez. Az emberi jó cselekedet, az ösztönszerűleg nemes megnyilatkozás **ellentétes gondolatokat kelt a gonosz lélekben**. A két hatalom ellentét, bár lényegileg azonos s mégis egymás lerontását eredményezik. Az öntudatos gonoszság és az öntudatos lehetőség szintén valamiképpen ezt a viszonyt hordják magukban. Ezért a kémia lehetőleg nem hozza össze a kettőt. A tüzet nem hozza össze közvetlenül a vízzel, mert tönkreteszi. De van a kettőnek egységes, teleológias célszerűsége is. A kőszéntűz a vízzel keveredve erős hőt eredményez. A tűz a víz alá kerülve forralóan hat, gőzzé lesz, energiává lesz és gépeket hajt. – És a természetfeletti lények hozzánk való viszonya?

2. Ők az élet segítői, vagy kísértői.

a) Az angyalok szerepe: gyámolítás és hazakísérés (Gábrriel, Ráfael, Michael). – Vezetők és hazasegítők.

b) A gonosz lélek szerepének teleológiája is ezen irányban keresendő. A rossz nem öncél. Nem hatalom. De léte tagadhatatlan tény. Tehát feszítő erő, mely tevékenységet kelt életre. Valójában tehát – próbára tevő... – A fizikai rossz, a bacillus, a durva fa, a nagy kő nem öncél, hanem amennyiben használhatatlan és rossz, annyiban tevékenységre sürget. Az erkölcsi vonalon hasonló a helyzet. **Az erkölcsi rossz nem öncél, hanem feszítő erő. Az öntudatos rosszság sem döntő hatalom. Ez a Krisztus Evangéliuma.** A rossz a pokol kapujának veszte. A győzelem a jóé. „Ego vinci mundum”... még akkor is „vinci”, ha hét gonosz jó, és rosszabb lesz a helyzete a réginél.

Bef.: Ilyennek kell a lélek hangulatának lennie. „Vincit Christus”, győzők én is. Ha azután azt észlelem, hogy hajlok a rosszra, húzódok a jótól, gondoljak arra, hogy velem van az angyalok segítsége, és így a gonosz lélek támadásával szemben könnyednek fogom érezni magam, mert a győzelem reménye biztat. – Őrangyalaink segítsége Isten erejét hozza. Ez ellen pedig nincs hatalma a gonosznak. Istennel, angyalaival előre – biztos diadalra!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez írt beszédek

A Szentlecké szövege így szól: „Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei. Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek. Paráznaságról és más tisztátalanságról, vagy kapzsiságról szó se essék köztetek. Így illik a szentekhez. Ocsmány, léha vagy kétértelmű szót ne ejtsetek ki. Ez nem illik. Sokkal inkább illik a hálaadás. Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és Isten országában. Senki se vezessen félre titeket üres beszéddel, mert miattuk éri Isten haragja a hitetlenség fiait. Ne legyen tehát velük semmi dolgotok. Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Úgy éljetek, mint a világosság fiai! A világosság gyümölcse csupa jóságban, igazságban és egyeneslelkűségben mutatkozik. Keressétek, ami kedves az Úrnak” /Ef. 5,1-10/.

Mivel ez a szent szöveg **Krisztus hallgatásáról** és parancsainak **gyakorlati követéséről** szól, azért a beszédvázlatunkat a következő területekről fogjuk meríteni, amelyeket lássunk most egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: Léleksötétség bizonytalanságában... (Életködök)

Bev.: Az élettudománnyal foglalkozó könyvek igen gyakran vetik fel a kérdéseket: miért is él itt a földön a tudatos ember?... Honnét jöttünk?... Merre tartunk?... Miért fáradozunk?... – Olyan kérdéssor, amelyet **Madách** „Az ember tragédiájában”, **Th.Wilder** „Hosszú útjában” fejteget. – Mindenki érzi: nagy színpad az élet (**Calderon**), de van-e ennek tervszerű rendezője? – Ezeknek a kérdéseknek megfejtésére azonban így indít az Isten ihlette Írás: „Úgy éljete, mint a világosság fiai!” /Ef.5,9/. – Nézzük ezeket a részkérdéseket, amelyeket az élet elének felvet!

1. Miért az – élet? – Ez az első nagy kérdés.

a) Mik ennek a kérdésnek is részei? – Talán a **lét titka** az egész? Van benne látszat-igazság, de nem szabad felednünk, hogy mi – **ősi természetünkénél fogva** – a titok megoldására törünk. – És különös, **csak mi**, az emberek törünk erre... Vagy talán a **fejlődés sodra** az egész? Ebben is van igazság, de különös, hogy ennek a sodródásnak irányítására törünk. – És **csak mi**, az emberek törünk erre...

b) Mik a kérdés helyes megoldásai? Először is ez a bölcsesség vezessen minket: „Senki se vezessen félre titeket üres beszéddel, mert miattuk éri Istenharagja a hitelenség fiait” (Ef. 5,6). Az igazság ez: **Isten maga az élet**, és **Istené az egész élet**. Ezért halljuk: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6), és ezért olvassuk a Zsoltáros szavát: „De a te fenyegetésedre megfutamodtak, mennydörgésed szavától szerterriadtak” (Zsolt.103,7). Igen, az egész élet az Istené; én életem is! Tiéd is! Övé is!... Van ebben titokzatosság, de van fény is. A „hogyan?” – titokzatos, de a „valóság” – az emberi ész előtt is nyilvánvaló. Az igazság ez: „Ne vegyetek részt a sötétség meddő cselekedeteiben, inkább lepleztétek le őket” (Ef. 5,11). De még egy helyes felelet is hangzik: az élet az ember alakuló és küzdő területe. Jób szerint ez áll: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1). Itt alakul olyanná, hogy méltónak találtassék Isten országának polgárává! – Éltetek tevékenysége tehát ez legyen: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében, s öltöztök magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,23-24). – Ha az egész élet – **Istenért** (altruizmus!), és reám vonatkoztatva – küzdelem, akkor **hol itt a megnyugvás?**...

2. Miért a – küzdelem? – Méltán támad a második kérdés.

Két lehetőség adódhat a Teremtő tervében.

a) **Akarati kincs nélkül** kényszerek alatt cselekszik a teremtmény. Ez csak a természetlények sorának létértéke. Ennek útja biztos, de életjelensége **érdemnélküli**.

b) **Akarati kincssel** alakul az élet... Ez a szellemi lények létértéke. Ez az emberi életforma küzdelmes **érdemszerzése**. Szellemi lény az ember, szellemi erővel közelíti és Isten erejével eléri életének célját. Ennek eredménye a Mesterkövetése, amelyről így ír az Írás: „...azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,2). – Itt feltétlenül számba vétetik a **küzdelem**, de a küzdelemmel arányos az **érdem**. Hát még, ha nehezítjük az egészet az „eredendő bűn” súlyával!... Mi lesz és milyen érthetetlen harc jelentkezik bennünk ez ellen! De nem szabad feledni: itt a Megváltó, Istenember! Legyen vigaszunk, biztonságos tudatunk: amiben gyarló az ember, ott erős az Isten. – Hallgassuk az apostolt és kövessük példáját: „Háromszor kértem az Urat, hogy szűnjék meg (a tövis), de azt felelte: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségekben lesz teljessé”. Örömmel dicsekszem tehát gyöngességemmel, hogy Krisztus ereje lakjék bennem” (2Kor. 12,8-9). és ezt is megtanulhatnánk tőle: „Azért telik kedvem a Krisztusért való gyöngeségekben, gyalázatban, nélkülözésben, üldöztetésben és szorongatott helyzetben, mert amikor gyöngye vagyok, akkor vagyok erős” (2 Kor. 12,10).

Bef.: Emberi lelkünk nehezen tud eligazodni ebben a ködös világban. Különösen – magára hagyva. De áll az Írás szava: „Nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok” (Jn 14,18). Az égi ige – Isten fényvetése; olyan isteni megvilágító szó, amely irányt mutat és tartalmat ad egész életünknek! Ez a tartalom pedig – az **Atyához-térés kegye**.

2. beszéd: Lélekvilágosság bűvkörében (Erkölcsei beszéd: Isten fénye)

Bev.: Claudel: „Le ciel est tonjour bleu”. Ezt a fenséges mondatot írja zárószóul könyve végére a nagyszerű író. **Addig** ködös volt az élet és bizonytalan az élet útja. – Hogyan lát az isteni kegyelemmel áldott ember?

1. Világos az élet célja.

Az élet valóságát mindenki érzi, és az életnek előretörő sodrása mindenkit ragad. Olyan tapasztalat, amelyet nem tud letagadni az ember. De az nagy kérdés: merre sodródik az élet?

a) Az emberi értelem sejtí: Isten felé. Csak a látszat: sír felé...

b) Krisztus szava fénybe veti. Az Írás így tanítja: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14). – A Mester egyenesen így mondja: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

c) Krisztusra hallgatók és szerinte élők valóságra váltják. – Az egyszerű hívekre gondolj. „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3). – A tudósok seregére gondolj. Ezek is Krisztus alázatosai. – A megtérők csapatát figyeld. Még a „Daily Works” szerkesztője is végigjárja – a **damaszkuszi utat**...

2. De elégséges-e a cél tiszta látása? Nem! Ide kell az a tudat is: **Biztató acélba segítő eszközök használata**.

A Mester és Egyháza nem csak Fény, **Aki** világít. „Én világosságul jöttem e világra, hogy aki bennem hisz, ne maradjon sötétségben” (Jn 12,46). Az Úr Maga a Szeretet, **Aki** eszközök nyújtásával célba segít. „A szeretet ebben mutatkozik meg: Nem mi szerettük Istent, hanem Ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,10).

a) Vannak természetes eszközök. Végül ezek is Isten művei és adományai (higiénikus élet, sport, kultúra, művészet, szociális berendezések szolgálatán).

b) De mindezeknél magasabb rendű, hogy a természetfeletti eszközök is rendelkezésre állnak. Az egész Evangélium jó hír... De milyen? A **jó diadalának** meghirdetése, sőt megérkezése. Ez a **tény**, mint **eszköz** emeli életemet. – De azután itt vannak az Úr kegyelmei... Majd a szentségek ereje... Továbbá az Áldozat szentsége (Kereszt – szentmise). Végül a velünk lakó Szentlélek tűzvetése. „Egy alkalommal, amikor együtt voltak, meghagyta nekik, hogy ne távozzanak el Jeruzsálemből, hanem várjanak az Atya ígéréte. „Erről hallottatok tőlem, mondta: János csak vízzel keresztelt, ti azonban néhány nap múlva Szentlélekkel keresztelkedtek meg” (Ap.Csel. 1,4-5). Mi ez? Eszközök sora – az Isten útja látásának és járásának biztosítására.

Bef.: Aki így áll az élet országútján, annak lelke előtt tényleg fényben áll az égbolt, amelynek Urához, az én Atyámhoz biztosan halad a zarándok ember. Várhatja az őt is hazakísérő Urat. „Ez a Jézus, aki közületek fölment a mennybe, úgy jön el ismét, ahogy szemetek láttára mennybeszállt” (Ap.Csel. 1,11).

3. beszéd: Az Úr követői a helyes úton járnak

(Erkölsi beszéd: Krisztus követőinek útja)

Bev.: Kempis: „Imitatio Christi” világhírű munkájának értékét az mutatja, hogy a Biblia után ez a könyv jelent meg legnagyobb kiadási számban... Mit akar megoldani ez a munka?

1. Tökéletes életmód kipontozását.

Maga a cím arra utal: Krisztust kövesd, ha igazi ember, isteni ember akarsz lenni! – Mit tegyek tehát?

a) Hallgasd az Úr szavát! Ez az első és bevezető lépés. Keresd az Urat! „Keressétek az Urat és erejét, keressétek szüntelenül színét” (1Krón. 16,11).

Nyisd meg füleidet! „Mindaz, aki hallgatja tanításomat és tettekre is váltja, hasonlít a bölcs emberhez, aki házát sziklára építette” (Mt 7,24). Olvasmányban, templomban, iskolában, életformán hallgasd a Mester igéit. „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog” (Mk 16,16).

b) Kövesd útmutató irányítását. De ne maradj – elméleti „befogadó”. Se „jól ismerő”. Se gépszerűen „recitáló”. Még kevésbé „rejtve őriző”! Hanem? Hanem? Tevékenyen értékesítő. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az) jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). Dolgozd ki magadban **életté** és azt fogod érezni, hogy boldogság tölti be egész életedet! Valóság lesz benned: megigazulva újjászületett életed. „Addig testi voltál és most lelkivé lettél...”

2. És tökéletes szolgálat pontos meghatározását.

De a szolgálat nem szűkülhet le – önmagad egyszerűségére. Embertestvéreid is lelked körzetének tartozékai. – Mi itt a te feladatod?

a) Szolgálnod kell mások életét – sugárzó életeddel! Ez példa! A jó példa – nevelő erő. Csendes,

de biztos.

b) De szolgálnod kell mások életét áldozatos szolgálattal. Segítő kézzel. „...elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevitale napjáig” (Ap.Csel. 1,1). Tanító szóval. „Tanítsátok meg őket (népet) mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,20). Cselekvő jósággal. „A jóember szívének jó kincséből jót hoz elő” (Lk 6,45). Odahajló szeretettel. Ha kell, önfeláldozással. „Arról ismertük meg (Isten) szeretetét, hogy életét adta értünk. Tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért” (1Jn. 3,16). – Kitől tanultad mindezt? A mi Urunk Jézus Krisztustól.

Bef.: Erről a kettős életformáról ír Kempis Tamás: „Krisztus követése” című munkájában. És mindezzel mit akar és tud elérni? Azt a rövid igazságot égeti lelkünkbe: **Kövessétek Krisztust és így a legigazibb életúton jártok.**

4. beszéd: Kik az Isten legkedvesebb gyermekei?

(Erkölcsei beszéd: Isten terve és ember tette – az istenivé magasztosulásban)

Bev.: Teremtés, megváltás és megszentelés, az én **isteni születésem**. – Ez azonban Isten **tárgyi** közeledése lelkem felé. –Még kérdés marad: mikor leszek **alanyilag** is Isten gyermeke?

1. Nemcsak szóval dicsérik és hangoskodók. Ez az első és **negatív** felelet.

a) Semmiképpen, ha maguk hirdetik ezt az értéket önmagukról. Az öngőg nem lehet az Istenhez tartozandóság alapja. Keresztelő Szt. János **így** értékeli önmagát: „Én csak vízzel keresztelek. De köztetek áll az, akit nem ismertek, aki utánam jön (és nagyobb nálam). Arra sem vagyok méltó, hogy sarusziját megoldjam” (Jn 1,26-27).

b) Még akkor sem, ha Krisztus szavait ismételve magyarázzák önnön értéküket. Itt már az **emberek** szava csenghet.

c) És legkevésbé, ha mások **elítélésében** akarnak **elsők** magasztosulni. Az apostol levele szépen szól ezekről mondván: „Nincs tehát mentség számodra, bárki légy is, te ember, aki másikat megítélsz. Mikor ugyanis mást megítélsz, önmagadat marasztalod el, hiszen ugyanazt teszed, te ítélkező” (Róm. 2,1). Sőt János apostol egyenesen ezt is írja: „...mindaz, aki nem cselekszik igazságot, nem Istentől való, de az sem, aki testvérét nem szereti” (1Jn. 3,10).

2. Hanem étellel követők. Ez a második és **pozitív** megállapítás. Ezekről így szól az Írás: „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban” (Ef. 5,8). Ezeknek életjegyeit így magyarázza az apostol:

a) „Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást” (Jn 13,34). Ez az első jegy. És valóban ez az igazi keresztény jegye.

b) „Így illik a szentekhez” (Ef. 5,3). Ez a példa, amelyet követni kell. Szinte homlokunkon kell lennie az isteni jegynek. „Ne ártsatok a földnek, se a tengernek, se a fáknak, amíg meg nem jelöljük Isten szolgálóinak homlokát!” (Jel. 7,3).

Bef.: És mi a végső következtetés? Tehát kicsoda az Isten gyermeke? Isten gyermeke az a földi zarándok, aki Atyjául szereti az ég Urát, Istenét.

* *

Beszédláncok

Most azután – rövid útmutatással – olyan beszédláncokat közlünk, amelyeknek **alapgondolatai** a napi Szentleckére támaszkodnak és néhány rendszeresen fejtegethető beszédanyagnak kínálóznak. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Csak Krisztust hallgassátok!

Ez a beszédlánc arra akarna hangolni és építkezni, amit az apostol így fejez ki: „Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei” (Ef. 5,1). De egyenesen ki akarja emelni, hogy **Krisztus szavai** az élet igazi irányítói. A „szavak” fogalma „ötlet” akar lenni...

1. beszéd: Az Úr szavai

Bev.: Urunk mindig **értéket** tanít.

1. Istentől jöttetek.

„Felülről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17).

2. Istenhez viszlek titeket.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Urunk az **életértéket** isteniesíti és Istenatyához vezeti. „Intelmemet vegyétek, és ne ezüstöt, és tudást válasszátok inkább, mint aranyat” (Péld. 8,10).

2. beszéd: A kísértő szavai

Bev.: De szól a kísértő szava is. Merre akar vinni?

1. Földiekhez fűznek.

„De nem a szellemi az első, hanem az érzéki, aztán következik a szellemi. Az első ember a földből való, földi; a második a mennyből való, (mennyei)” (1Kor. 15,46-47).

2. Istentől elszakítanak.

„Aki tehát a világnak akar barátja lenni, ellensége lesz Istennek. Vagy azt gondoljátok, hiába mondja az Írás: Féltékenyen szeret a Lélek, mely bennünk lakik?” (Jak. 4,4-5).

Bef.: Ne felejtsd az apostol szavát: „Senki se vezessen félre titeket üres beszéddel, mert miattuk éri Isten haragja a hitelenség fiait” (Ef. 5,6).

3. beszéd: Az Úr büntető szavai

Bev.: **Ítéletet** is mond a szerető Isten. – De kik felett kemény a szava?

1. Akiknek életében kialszik a lélek fénye.

„A szemek fennhézása szívbeli felfuvalkodás; a gonoszok szövétneke a bűn” (Péld. 21,4).

2. Így azután nem lesz Isten országának részese.

„Ne legyen tehát velük semmi dolgotok” (Ef. 5,7). „Mossátok le kezeteket, ti bűnösök, s tisztítsátok meg szíveteket, ti ingadozó lelkűek!” (Jak. 4,8).

Bef.: Ezt az igazságot tudni kell: „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef. 5,5).

4. beszéd: Az Úr ígérő szavai

Bev.: Krisztus ígéretei boldogítók.

1. Lux erit vita vestra.

„Ti vagytok a világ világossága... Így világítson világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5, 14 és 16).

2. In luce aeterna erit vita beata.

„Hiszen mindnyájan a világosság és a nappal fiai vagytok” (1Tessz. 5,5).

Bef.: Ezt az Úr ígéri!

5. beszéd: Az Úr jutalmazó szavai

Bev.: Mit ad életkincsül a Mester? Felelet: „Úgy éljete, mint a világosság fiai! A világosság gyümölcse csupa jóságban, igazságban és egyeneslelkűségben mutatkozik” (Ef. 5,9).

1. A jóságot.

2. Az igazságosságot.

3. Az igazságot.

Bef.: Tehát: „Keressétek, ami kedves az Úrnak” (Ef. 5,10).

*

II. beszédlánc címe: A Mester örök áldozata

Ez a beszédlánc a mai Szentlecke erre a mondatára építkezik: „Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef. 5,2).

1. beszéd: Égi Atya akarata

Bev.: Az élet – áldozatos szolgálat. Hol látható ez?

1. Próbára tette az embert.

„És parancsola néki mondván: A paradicsom minden fájáról ehete, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17).

2. Megváltó ígérettel bíztatja a bűnöst.

„Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

Bef.: Az ember áldozatos üdvössége az égi Atya terve.

2. beszéd: Az Istenember vállalta

Bev.: Mi volt abban Jézus szerepe?

1. Küldetett.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).

2. Teljesített.

„Nem tehetek önmagamtól semmit. Amint hallom, úgy ítélek. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki engem küldött” (Jn 5,30).

Bef.: És egy szóval zárta: „Beteljesedett!” (Jn 19,30).

3. beszéd: A kereszthalállal megvalósította

Bev.: „Megalázta magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil. 2,8).

1. Vérével áldozott.

„Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem az ártatlan és szeplőtelen Báránynak, Jézus Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2 Halálával életet adott.

„Ha ugyanis a bakok és a bikák vére meg az üsző hamva a tisztátalanokra hintve megszenteli őket, úgyhogy külsőleg megtisztulnak, mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedtektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,13-14).

Bef.: Legyen életelvünk: „...örvendjete, ha résztvehettek Krisztus szenvedéseiben, hogy dicsősége kinyilvánulásakor is szívből örvendhessetek” (1Pét. 4,13).

4. beszéd: A szentmise-áldozatban naponta megújítja

Bev.: Kereszt és szentmise?

1. Egyetlen áldozat a véres Kereszt.

„Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

2. Ismétlődő a vértelen Oltáráldozat.

„Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20). „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Bef.: Krisztus tehát **naponta** vérnélküli, de élő Áldozatunk.

*

III. beszédlánc címe: A megváltott nemzedék útja

Ez a beszédlánc pedig az Ef. 5,3. sorát veszi alapul mondván: „Így illik a szentekhez” (Ef. 5,3)... Kidolgozási alapját azután a **tiszta élet** és a **házasélet** területére tágítja.

1. beszéd: A tiszta ifjúság

Bev.: Mi a tiszta élet jelképe?

1. A keresztelés fehér kendője.

„Accipe vertem candidam”.

2. Felserdüléskor is az ifjú éke.

„Kedvesem a kertjébe szokott menni, a balzsamágyakhoz, hogy élvezze a kertet, és liliomot szedjen. Én a kedvesemé vagyok, s a kedvesem az enyém, ki élvezi a liliomokat” (Én. 6,1-2).

Bef.: De ez a jelkép – a jövő élet igazi forrása.

2. beszéd: A tiszta házasélet

Bev.: Isten rendelése. „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül vagyon: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18).

1. Szent szolgálat a család.

„Ezért hagyja el az ember atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik, és a kettő testben egy lesz”. Nagy ez a titok, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom. Szeresse tehát mindegyiktek feleségét, akárcsak önmagát, az asszony meg tisztelje férjét” (Ef. 5,31-33).

2. Életet fakaszt az áldozat.

„Miatán eltávolították a tömeget, (Jézus) bement, megfogta a leány kezét és az életre kelt” (Mt 9,25).

Bef.: A tiszta házasélet – életforrás.

3. beszéd: A teljesen tiszta áldozatos élet

Bev.: Mivel nem látom meg „megváltott” életemet?...

1. Lelkiekért áldozom életemet.

a) Családban – a szülők.

b) Társadalomban – az embertestvérek.

2. Oltárra helyezem tiszta lelkemet.

a) Áldozat leszek – másokért.

b) Életemet is adom – lelkekért... „A jó pásztor életét adja a juhokért” (Jn 10,11).

Bef.: Az áldozatos lélek – a „megváltott” lélek (pl. Szt. Pál élete).

4. beszéd: A tiszták életszolgálata

Bev.: Isten virágos kertje...

1. Tiszták – a gyermekek.

„Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14).

2. Isteniek – a „gyermekded lelkek”.

„Bizony mondom nektek, aki az Isten országát nem úgy fogadja, mint a gyermek, nem megy be oda” (Mk 10,15).

Bef.: Ennek „élő virágai” legyenek az emberek gondjának tárgyai (Pl.: „A gyermek a jövő reménye és titka”. Igaz! – De **lélekvonalon** értelmezendő!).

*

IV. beszédlánc címe: Krisztus örökségének kizártjai

Ez a beszédlánc „szentekkel” szemben a paráznaság gyalázatát fejtegeti. „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisz-

tus és az Isten országában” (Ef. 5,5).

1. beszéd: A tisztátalanok

Bev.: Csak „földiek” vagyunk?... Mivé ne legyünk?

1. Rabjai a testnek.

Int is az apostol: „Ne uralkodjék tehát halandó testetekben a bűn, s ne engedelmeskedjete kívánságainak” (Róm. 6,12).

2. Számkivetettjei a lélek országának.

Ne felejtsetd: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

Bef.: Mi nem feledjük és erre törünk: „Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenésekor hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van. Mindaz, akit ez a reménység tölt el iránta, megszenteli magát, amint ő is szent” (1Jn. 3,2-3).

2. beszéd: Házasságtörők

Bev.: Ezek is a test rabszolgái. Ezek – kizárattak az Isten országából. – Milyen életkeret az Isten terve?

1. Isten szent pecsétje a házasság.

„Ezért hagyja el az ember atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik, és a kettő testben egy lesz” (Ef. 5,31).

2. Hűségőrzés házastársi kötelesség.

„Az asszony engedelmeskedjék férjének, akárcsak az Úrnak, mert a férfi feje az asszonynak... Férfiak! Szeressétek feleségeket, amint Krisztus is szerette az Egyházat, és fölládozta magát érte...” (Ef. 22 és 25).

Bef.: És ez az élet hogyan jellemezhető? „Valaha ugyan sötétségben voltatok, most azonban világosság az Úrban” (Ef. 5,8).

3. beszéd: A vagyonhoz tapadók

Bev.: A földön élünk, de égbe törünk.

1. A vagyont imádó – Isten trónfosztója. A vagyon is **teremtmeny**, tehát nem uralkodhat felettünk. Mi vagyunk az urai. „...töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá s uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

2. A trónfosztó – arany bálványozója.

Az „aranybálvány” pedig múlandó és eltűnő életérték.

Bef.: Istent imádjuk! „Rajtam kívül más istened ne legyen. Én az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földéről, a rabszolgaság házából” (2Móz. 20,3 és 2).

4. beszéd: A harácsoló kapzsik

Bev.: Nyernek-e ezek?

1. Erit mihi (tiéd a föld!). Csak a földieket szerzi.

2. Quid remanet tibi? (kié az ég?). És az égieket elveszti. Pedig szól az Úr szava: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincs, ott a szíved is” (Mt 6,19-20). Bef.: Mindent vesztenek, ami **örök**.

*

V. beszédlánc címe: Az Isten fényében járók

Itt az alaptételt ez a szöveg diktálja: „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az

Úrban” (Ef. 5,8).

1. beszéd: Az Isten igéjének részesei

Bev.: Szól az Úr, csak hallják az emberek. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt haddan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

1. Hallják.

„Értsétek meg, szeretett testvéreim: Legyen minden ember készséges a hallgatásra, de meggondolt a beszédben és nehezen haragvó. Haragjában ugyanis nem azt teszi az ember, ami Isten előtt igazságos” (Jak. 1,19-20).

2. Hívogatják.

Az igék hívó, isteni szavak. „A tanítást, amit hirdetek nektek, nem magamtól mondom... Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok és az Atya én bennem?” (Jn 14,10).

Bef.: A hívó szavak pedig a Szeretet kiadásának jelei.

2. beszéd: A jóság gyakorlói

Bev.: Isten házanépe – a jóság világában **tevékenykedő**. – Mit tesznek?

1. Adnak.

Mindent, ami életkincsük. „Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömött, megrázott és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe. Amilyen mértékkel mérték, olyannal fognak visszamérni nektek is” (Lk 6,38).

2. Kapnak.

Mindent, ami életigényük.

a) Istentől. „Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább tud mennyei Atyátok az őt kérőknek?” (Mt 7,11).

b) Embertől.

Bef.: Így: gazdagodnak – szórva és kapva.

3. beszéd: Az igazságosság hűségesei

Bev.: Mit érnek el az igazság hűségesei?

1. Az övéik boldogítják.

„Testvéreim, ha valaki jó útra téríti azt, aki letévedt közületek az igazság útjáról, tudja meg: Aki visszatéríti a bűnöst téves útvárról, a halálból menti meg a lelkét, és számos büntetést el” (Jak. 5,19-20).

2. Már övéiknek az életutat mutatják.

„Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

Bef.: Tudjátok, hogy illet másokat, és azt velük közlitek...

4. beszéd: Az isteni igazságok követői

Bev.: Tábor hegyét keresik...

1. Isten igazságait keresik.

De egeből! „Felülről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17).

2. Isten igazságait követik.

„Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

Bef.: És a **Hóreb** hegyére jutunk...

*

VI. beszédlánc címe: Szentekhez illő pompázó élet

Fogadjuk itt el alapul ezt a tételt: „Úgy éljétek, mint a világosság fiai! A világosság gyümölcse

csupa jóságban, igazságban és egyeneslelkűségben mutatkozik. Keressétek, ami kedves az Úrnak” (Ef. 5,9-10).

1. beszéd: A lélek szabadsága

Bev.: A szabad döntéssel élt éltetek tetszik az Istennek! – Ez pedig mi?

1. Földön jár az ember.

Ez a munkaterülete. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

2. Az égbe tör a lélek.

„Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14).

Bef.: Így igaz lesz ez a parancs: „Keressétek, ami kedves az Úrnak” (Ef. 5,10).

2. beszéd: A hálálkodó Istent imádás

Bev.: Mit tegyünk?

1. Dicséret a végtelen Jóságának.

„Egymás közt zsolnárt, himnuszt és szent dalokat énekeljétek, daloljatok és zengedeztetek szívből az Úrnak. Adjatok hálát mindenkor, mindenért Urunk Jézus Krisztus nevében Istennek, az Atyának” (Ef. 5,19-20).

2. Magasztalás a felénk áramló Szeretetnek.

„Neki pedig, aki a bennünk működő erővel mindent megtehet azon fölü is, amit kérünk vagy megértünk: dicsőség legyen az Egyházban és Krisztus Jézusban minden nemzedéken át örökkön-örökké” (Ef. 3,20-21).

Bef.: Így lesztek élő és dicséretet zengő „isteni nemzedékké”.

3. beszéd: Az isteni fény sugárözönében

Bev.: Mi az ember Isten tervében? „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban” (Ef. 5,8). – És mit jelent ez?

1. Látok Isten adta tervet.

„Kelj föl, te álmos, támadj föl holtodból és Krisztus rád ragyog” (Ef. 5,14).

2. Járok Isten pontozta életutat.

„Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei” (Ef. 5,1).

Bef.: Így: Isten az irányító és a hazaváró.

4. beszéd: Az isteni fény szórósugarában

Bev.: Istentől vettem. „Én világossággul jöttem e világra, hogy aki bennem hisz, ne maradjon sötétségben” (Jn 12,46).

1. A föld embereire sugárzom.

„Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

2. Az ég Urára vetítem.

„Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban” (Ef. 5,8).

Bef.: Csak az **isteni fényt** szórom és lobbantom.

*

VII. beszédlánc címe: A bűn rabságában pergő élet

Itt vegyük alapul ezt a szöveget: „Ne legyen tehát velük semmi dolgotok” (Ef. 5,7).

1. beszéd: Az élettelen anyag rabszolgái

Bev.: „Ne veszítsétek el egyhamar józan eszeteiket, és meg ne riasszon sem lelki kinyilatkoztatás, sem állítólag tőlünk eredő beszéd...” (2Tessz. 2,2).

1. A földet...

A földi anyag imádása.

2. Az aranyat...

Wotan átka...

Bef.: Gondolj a „Mammon istenre”. „...aki Isten fölé emelkedik és mind a fölé, ami szent. Sőt Isten templomában foglal helyet s azt állítja magáról, hogy Isten” /2 Tessz. 2,4/. Ezt kerüld!

2. beszéd: A test rabszolgái

Bev.: A test az Úr szent teremtménye. A lélek háza és végnélküli társa. – De mikor lenne rabszolgatartó?

1. Ha csak élvezetszerzés eszköze.**2. Ha Venus-i örömök fakasztója.**

„Ne részegeskedjétek, mert a bor léhaságra vezet” (Ef. 5,18).

Bef.: Így nem szolgálja a léleknek, hanem rabtartója a szellemnek.

3. beszéd: Az ösztön rabszolgái

Bev.: Szolgák, vagy Isten fiai vagyunk?

1. Kényszerít – a test vágya.**2. De szolgaság – örömtelen bére az ösztön élvezése.**

Pedig tudni kell: „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában (Ef. 5,5).

Bef.: Elvünk legyen: „Nagyon vigyázzatok tehát (testvérek) arra, hogyan éltek: ne oktalanul, hanem bölcsen. Használjátok föl az időt, mert rossz napok járnak” (Ef. 5,15-16).

4. beszéd: „Baál”-ok imádói

Bev.: Mivé tesz a „faragott képek” imádása?

1. Pogányokká silányulunk.**2. Faragott képek előtt imádkozunk.**

És ennek ítélete mi lenne? „...bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef. 5,5).

Bef.: Ne imádjunk hamis isteneket. Mi higgyük azt: „Közel van hozzátok Isten országa” (Lk 10,9).

VIII. beszédlánc címe: A szennyes nyelv szennyezte élet

Ez a beszédlánc Szt. Jakab levele alapján egyenesen a **nyelv bűneit** ostorozza. „Ne zúgolódjatok egymás ellen testvéreim, hogy el ne ítéljenek. A Bíró már az ajtóban áll! Testvérek, a bajok állhatatos elviselésében és a türelemben vegyetek példát a prófétákról, akik az Úr nevében szóltak” (Jak. 5,9-10). A Szentleckével pedig így függ össze: „Ocsmány, léha vagy kétértelmű szót ne ejtsetek ki. Ez nem illik” (Ef. 5,4).

1. beszéd: A tréfák mocsarai

Bev.: „A nyelv is tűz, gonosszággal telt világ. Tagjaink közül a nyelv az, amely beszennyezi egész testünket, sőt, a pokoltól lángra lobbanva, egész életutunkat fölégeti” (Jak. 3,6).

1. Szennyes beszédek.

Elrontják az ifjak lelkét.

2. Lélek mocsarak.

Megölik a szellemi életet.

Bef.: „Értsétek meg, szeretett testvéreim: Legyen minden ember készséges a hallgatásra, de meg gondolt a beszédben” (Jak. 1,19).

2. beszéd: A beszédek miazmái

Bev.: A gondolatközlés szent feladat. – Jaj a miazmákért!...

1. Gyermeklelket ölnek.

„Aki csak egyet is bűnre csábít a bennem hívő kicsinyek közül, jobban járna, ha malomkövet kötnének a nyakára s a tengerbe dobnák” (Mt 18,6).

2. Tiszta lelket szennyeznek.

„Exempla trahunt”.

Bef.: Igazi lélekgyilkolást végeznek.

3. beszéd: A „tanítások” rombolása

Bev.: Hogyan „taníthat” a gonosz? (Lásd: Bourget: „A tanítvány”).

1. Szavak.

„Paráznaságról és más tisztátalanságról, vagy kapzsiságról szó se essék köztetek” (Ef. 5,3).

2. Írások.

Itt a perverz „irodalomra” gondolok.

3. Tettek.

„Holttestünk a nagy város utcáján fog heverni, ahol Urunkat is keresztre feszítették. Ez szellemi értelemben Szodoma és Egyiptom” (Jel. 11,8).

Bef.: Mindez a sátán segítőtársának műve.

4. beszéd: A Szodoma – Gomorra „építői”

Bev.: De szól-e az Isten?... „A szodomaiak és gomorriaiak városát is elhamvasztotta és végpusztulással büntette, intő például azok számára, akik a jövőben gonoszat tesznek” (2Pét. 2,6).

1. Bűnös emberek otthona.

2. Isten büntetésének várományosa.

a) Nem ez a szöveg áll reájuk: „A világosság gyümölcse csupa jóságban, igazságban és egyeneslelkűségben mutatkozik” (Ef. 5,9).

b) Hanem ez: „Arról azonban biztosítlak testvérek, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság a romolhatatlanságot” (1Kor. 15,50).

Bef.: Így várható a „föld sarából építkezők” büntetése.

*

IX. beszédlánc címe: Krisztus örökösei

Ez a beszédlánc ezt a szöveget értelmezze: Krisztus örökösei haláluk után gazdagodnak. – De a Szentlecke szövegéből ezt emeljék ki: „Úgy éljetez, mint a világosság fiai!” (Ef. 5,8).

1. beszéd: A szeretetben élők

Bev.: Az élet örök kapcsolat – emberekkel és Istennel.

1. A Mestertől tanulták.

„Te azonban tarts ki abban, amit tanultál és amiről meggyőződted, hiszen tudod, kitől tanultad” (2Tím. 3,14).

2. A Mestert követik.

„...Jézus így szólt hozzá: „Menj, hited meggyógyított téged.” Azonnal visszanyerte látását és csatlakozott hozzá az úton” (Mk 10,52).

Bef.: Így a Mesterhez értek (örökre)!

2. beszéd: Az áldozatosan élők

Bev.: A földön végzett munka – az égiek megszerzése.

1. Nem ragaszkodni a földiekhez.

„Azt mondom tehát nektek: ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál?” (Mt 6,25).

2. Így nyerjük el az égieket.

„S ha megjelenik majd a legfőbb Pásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koszorúját” (1Pét. 5,4).

Bef.: Így azután örökös társai vagyunk.

3. beszéd: A tisztán élők

Bev.: „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mivel ismeretes Isten és ember előtt” (Bölcs. 4,1).

1. Tisztán – az életszolgálat készületében.

„Én Isten féltékenységével aggódom értetek: hiszen eljegyeztelek titeket egy férfivel, hogy tiszta szűzként vezesselek Krisztushoz” (2Kor. 11,2).

2. Tisztán – az életszolgálat valóságában.

„Saját házában legyen jó gazda, aki gyermekeit fegyelemre és teljes tisztességre fogja” (1Tim. 3,4).

Bef.: Ez a tisztaság – Isten népének élettartalma.

4. beszéd: Isten szolgálatába szegődők

Bev.: Felfogadó gazda (párbeszéd: Mt 20,1-16).

1. Munkát parancsol.

„Mikor három óra tájban kiment, látta, hogy mások is tétlenül ácsorognak a piacon. Így szólt hozzájuk: Menjetek ti is szőlőmbe, és majd megadom, ami jár nektek” (Mt 20,3-4).

2. Szeretből fakad a jutalom.

„Estére kelve így szólt a szőlősgazda vincellérjéhez: Hívd össze a munkásokat, s add ki bérüket az utolsókon kezdve az elsőig. Jöttek tehát azok, akik tizenegy óra tájban álltak munkába és fejenként egy dénárt kaptak... Vagy nem tehetem az enyémmel azt, amit akarok? Rossz szemmel nézed talán, hogy én jó vagyok?” (Mt 20,8-9 és 15).

Bef.: Érdemes így dolgozni. **Örökösök** vagyunk!

* * *